

www.e-rara.ch

**Plotini Platoniorum facile coryphæi Operum Philosophicorum Omnium Libri
LIV. In Sex Enneades Distributi**

**Plotinus
Poliziano, Angelo
Dazzi, Andrea
Porphyrius**

Basileæ, MDXXC. [1580]

Universitätsbibliothek Bern

Shelf Mark: MUE Gross O 44

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-74031>

Plotini ennead. secundae liber IX. Contra Gnosticos.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [\[Link\]](#)

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [\[Link\]](#)

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [\[Link\]](#)

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [\[Link\]](#)

sed omnino pulchra erat quondam, quando elegit, cepitq; pulchrum corpus effingere, sub pulchro sidere rursum atq; demone. Potest quinetiam esse anima pulchra interdum in corpore non formoso: vel quia quæ quondam pulchra non fuit, pulchra tandem euasit: vel quoniam sæpe animæ pulchræ molienti formosum corpus effingere, impedimētum quoddam ex his quæ circumstant, et quæ confluunt contigit, vel contingit. At animæ mundi neque accedit quicquam, neq; recedit, neque obstat impedimentum. Nihil enim vniuerso tale potest accidere.

Anima nostra, quia est soror animæ mundi, potest & fatalia superare, & ad illius beatitudinem peruenire.

XX Vbi ait animam nostram esse sororem animæ mundi atque celestium animarum, memento, animam intellectualem neque esse partem, neq; prolem mundanæ animæ celestium animarum: item posse quandoque ad earum beatitudinem peruenire, fieriq; illarum quodammodo in mundi gubernatione collegam. Præterea posse nunquam, quando se recipit in seipsam, fatales ictus aut minuere, aut etiam deuitare. Denique non licere ex hac mundana custodia vinculis vi solutis abire, ac multò minus fas esse, celestes sphaeras, vel animas incusare.

ΠΛΟΤΙΝΟΥ

ΕΝΝΕΑΔΟΣ Β

ΛΟΓΟΣ Θ.

PLOTINI

ΕΝΝΕΑΔ. ΣΕΚΥΝΔΑΕ

LIBER IX.

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΓΝΩΣΤΙΚΑΣ.

Contra Gnosticos.

ΠΕΙΔΗ ΠΙΝΩ ΕΦΑΝΗ
ΗΜΙΝ Η ΤΣ ΑΡΑΘΣ ΑΠΛΗ
ΦΥΣΙΣ ΚΕ ΠΡΩΤΗ, ΠΑΝ ΓΩ
ΤΟ Ε ΠΡΩΤΟΝ ΕΧ ΑΠΛΕΝ.
ΚΥ ΕΔΕΝ ΕΧΟΝ ΕΝ ΕΑΥΤΩ,
ΑΛΛ' ΕΝ ΠΙ, ΚΥ ΤΣ ΕΝΟΣ ΛΕ-

γομενα η φύσις, η αυτη, κ. γ. αυτη, εκ αλλο
ετα εν. ε. δε τ. ε. το αλλο ετα αραθον, οταν λεγο
μεν το εν, και οταν λεγομεν ταραθον, ταυτην
δ. ε. νομιζεν τ. λ. φύσιν και μ. ι. α. ν. λεγειν. ε. και
υ. γ. ο. ρ. ο. υ. τ. α. ε. κ. ε. ν. ε. δ. ε. ν. δ. η. μ. ι. ν.
α. υ. τ. ι. ς. ω. ς. ο. ι. ο. ν. π. ε. και το π. ρ. ω. τ. ο. ν. δ. ε. ε. τ. ω. ς., ο. π.
α. π. λ. ε. γ. α. ρ. ο. ν. και το α. υ. τ. α. ρ. κ. ε. ς., ο. π. ο. κ. ο. κ. π. λ. ε. ι.
ο. ν. ω. ν. ε. τ. ω. γ. ω. * α. ν. α. ρ. η. τ. η. σ. ε. τ. α. ι. ε. ι. ς. π. α. ε. ζ. ω. ν.
και ο. κ. ο. κ. ε. ν. α. λ. λ. ω. ο. τ. ι. π. α. ν. το ε. ν. α. λ. λ. ω. κ. π. ε. ρ.
α. λ. λ. ε. ι. ο. υ. μ. η. δ. ε. π. ε. ρ. α. λ. λ. ε. μ. η. δ. ε. ε. ν. α. λ. λ. ω.,
μ. η. δ. ε. π. α. ν. θ. ε. ι. ς. μ. η. δ. ε. μ. ι. α., α. ν. α. γ. κ. η. μ. η. δ. ε. ν. υ.
π. ε. ρ. α. υ. τ. ο. ε. ι. ν. α. ι. ε. π. ι. ν. ω. δ. ε. ι. ε. φ. ε. π. ε. ρ. α. ς. δ. ε.
χ. α. ς. ι. ε. ν. α. ι., α. λ. λ. α. τ. ε. το * π. ε. ρ. α. θ. η. σ. α. μ. ε. ν. ε. ς., ε. ι. τ. α.
ν. ο. υ. μ. ε. τ. α. υ. τ. ο. και το ν. ο. υ. μ. π. ρ. ω. τ. ω. ς., ε. ι. τ. α. ψ. υ.
χ. λ. ω. μ. ε. τ. α. ν. ο. υ. μ. α. υ. τ. η. γ. ω. π. ε. ρ. ι. ς. κ. α. τ. α. φύ. σ. ι. ν.,
μ. η. π. ε. π. λ. ε. ι. ω. τ. ε. τ. ω. ν. τ. ι. θ. ε. α. δ. α. ι. ε. ν. τ. ω. ν. ο. η. τ. ω. μ. η.
τ. ε. ε. λ. α. τ. ι. ω. ε. ι. τ. ε. γ. ω. ε. λ. α. τ. ι. ω., η ψ. υ. χ. λ. ω. και ν. ε. ν.
τ. α. υ. τ. ο. φ. η. σ. ο. σ. ι. ν. η. ν. ο. υ. μ. και το π. ρ. ω. τ. ο. ν., α. λ. λ.
ο. π. ε. π. ε. ρ. α. α. λ. λ. η. λ. ω. ν., ε. δ. ι. χ. η. π. ο. λ. λ. α. χ. η. λ. ο. ι.
vel intellectū idem prorsus atq; primū. Hæc autē inter se esse diuersa, sæpe est demonstratum: reli-

A

VONIAM ex alijs dispu. *Tria tantum principia sunt. Ipsum bonum: mens anima.*

B

C

tationibus nobis constat ipsi
us boni naturam esse simpli
cem atq; primam: nisi enim
prima esset, simplex esse nō
posset: constitit & in se ipsa
nihil habere, sed vnum esse
dūtaxat, atq; etiam ipsius quod dicitur vnum,
eandem esse naturā. Etenim hæc nō prius quid
dem aliud quiddā est, deinde insuper vnū: neq;
ipsum bonū aliud quiddā est, & præterea bonū.
Cum inquā ita sit, nimirū quādo dicimus vnū,
& quando dicimus ipsum bonū, intelligēdum
est, vnam nos eādēq; naturā significare: adeo
vt nihil de illa prædicemus omnino, sed nobis
ipsis potius illam, quoad possumus, designe
mus. Atqui & primū iccirco dicitur, quoniam
simplicissimū: item seipso sufficiens, quoniā non
constat ex pluribus: alioquin in ea, ex quibus cō
ponitur, referretur. Rursus nō est in alio: quoni
am quicquid est in alio, est & ab alio. Itaq; si ne
que ab alio, neq; in alio, neq; vlla in eo est cōpo
sitio, necesse est eo nihil esse superius. Quam ob
rem nō est conandū in alia principia se cōferre,
sed hoc pposito intellectū deinde, quodūc pri
mō intelligit, mox animā post intellectū collo
care debemus: hic. n. naturalis ordo est, ideoq;
neq; his plura neq; pauciora in genere intelligi
li decet cōnumerare, nēpe si q. pauciora ponāt,
vel animā & intellectū, omnino idem esse dicēt,

quum verò est in præsentia perscrutari, si plura
quâ hæc tria sint, quæ nā præter has naturæ sint.
Profecto cum ipsum vniuersi principium, ita, ut
modo dicebamus, se habeat: nemo principium
vllum simplicius & excelsius poterit inuenire.
Non enim principium quidē alterum in potētia,
alterū in actu audebūt ponere. Ridiculū nanq;
est in his quæ in actu & absq; materia sunt, per
distinctionē quandam potētia actūq; distribu-
tam, naturas plures inducere: sed neq; etiā in
sequētib; cōmentari licet, intellectu quidē al-
terū in quiete quadā positū, alterum verò velut
in motu. Quæ nā enim intellectus quies? quī-
us motus atq; progressio, siue prolatio? Rursus
quod huius oculi, quodue opus alterius? Est e-
nim sicut est intellectus eodē modo semper in
actu stabili cōstitutus: motus autē uel ad ipsum
vel circa ipsum iam animæ est officium. Atqui
& ratio ab intellectu in animā vsque procedēs,
animam reddit intellectualem, neq; aliam quā-
dam adducit naturam intellectus & animæ in-
diā. Proinde neque ob id intellectus decet plu-
res inducere, quod alius quidē intelligat, alius
autē intelligat aliū intelligere. Etenim si in his
aliud est simpliciter intelligere, aliud autē intel-
ligere quod intelligat: absq; cōtrouersia tamen
vnius ibi viget intuitus, quæ actiones propriæ
minimē latēt. Absurdū nanq; est, aliter de vero
intellectu sentire. Sed ipse idē prorsus erit qui
intelligit, & qui intelligit quod intelligat. Alio:
qui hic quidem estō solum intelligens, ille verò
animaduertens hunc intelligere: vbi videlicet
alius quidā intelligat, potius quā qui animadu-
uertit. Quod si dixerint duo hæc ex cogitatione
quadā inter se differre: primò quidē nō poterūt
substātiis ibi plures adducere: deinde opere pre-
tium est cōsiderare, nūquid vlla excogitatio vel
cōmētum potius admittere possit intellectu
duntaxat intelligentē, neq; tamen animadu-
ertētem se intelligere? qđ quidē si nobis accidat,
qui circa imperus & cōsilia semper incubimus,
etiam si moderatē studiosi & probi simus, cau-
sam crimēq; insipientiæ nobis afferet. Iam verò
quādo intellectus ille verus in intelligendo in-
telligit semetipsum, neq; extra intelligentē in-
telligibile ponitur, sed intelligēs ipse ipsum in-
telligibile est, necessariò in intelligēdo habet se
ipsum, videtq; se ipsum: se verò videns profectò
intelligētiae nō expertē, sed intelligētē videt.
Quapropter in ipso primo intelligēdi actu ha-
bet & quod intelligat, & quod intelligere se in-
telligat, tanquā vnū prorsus existens: neq; vllò
excogitationis figmento, quod vnum est, ibi sit
duplex. Ac si semper id ipsum quod est, intelli-
git, quis nam locus illic cōmento datur, separan-
ti quod est simpliciter intelligere, ab eo qđ est
animaduertere quod intelligat? Quod si tertiū
cōmentū insuper quis attulerit, vltra illud qđ
dicebat intelligere qđ intelligat, iā vltērius fin-
gēs intelligere qđ intelligat intelligere, iā prorsus
quod in hac opinione absurdū est clarius ap-
parebit, neq; quicquā prohibebit quod minus in
infinitū ita vagemur. Quod autē rationē quan-
dam adducūt in mediū ab intellectu manantē,
& qua deinceps alia quædā ratio fiat in anima, ut

πὸν δὲ ὁπιοκεψαδωμ σὶ τῷ παρόντι, αὐτὸς πλείων
τῶν τριῶν τούτων, τίνες ἂν οὐκ εἴεν φύσεις
πρὸς αὐτὰς. τῆς τε γὰρ λεχθείσης ἕως ἔχεν
δρχῆς τῆς πάντων, ὅς τις αὐτῶν αὐτῶν ἀπα-
στραφ, ὅς δὲ ἐπαναβεβηκῆεν ἡνίκα οὐκ. ὅς γὰρ
δὲ τὴν μὲν διωάμει, τὴν δὲ ἐνεργεία φή-
σαι. γελοῖον γὰρ εἰ τις ἐνεργεία ἔσσι καὶ αὐ-
λοῖς, τὸ διωάμει καὶ ἐνεργεία διαμενέοις,
φύσεις ποιεῖται πλείους. ἀλλ' ὅς δὲ ἐν τῇς
μετὰ ταῦτα. ὅς δὲ ὁπιοκεν τὸν μὲν πινὰ νοῦ
ἐν ἡσυχίᾳ πινί, τὸν δὲ, οἷον κινέμενον. πῆς γὰρ
αὐτῇ ἡσυχίᾳ νῆ, καὶ πῆς κινήσεως καὶ πρὸς φερεῖ
αὐτῇ, ἡ πῆς δρχία, * καὶ ὁπιοκεν πῆς ἐρ- * καὶ τῇ ἐν-
ρον; ἐστὶ γὰρ ὡς ἐστὶ, νῆς αὐτῶν αὐτῶν, ἐνεργεία
καίμεν. ὅς δὲ ὡς κινήσεως δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ
πρὸς αὐτὸν, ψυχῆς ἡ δὲ ἐρρον. καὶ λόγος
ἀπ' αὐτῆς εἰς ψυχῆς, ψυχῆς νοεράν ποι-
ῶν, οὐκ ἀλλῶ πινὰ μεταξὺ νῆ καὶ ψυχῆς φύ-
σιν. ὅς μὲν ὅς δὲ διὰ τῆς πλείους νῆς ποιεῖν εἰ
μὲν νοῦ. ὅς δὲ νοῦ ὅς πῆς καὶ γὰρ εἰ ἄλλο τὸ
ἐν τῇς πῆς, ἄλλο δὲ τὸ νοεῖν ὅς πῆς. ἀλλ'
οὐκ μία * πρὸς ὅλην οὐκ ἀναίσθητον τῶν
ἐνεργημάτων ἐαυτῆς. γελοῖον γὰρ, ὁπιοκεν τῆς
ληθινῆς νῆς τῆς πῆς ἀπολαύβανειν. ἀλλὰ πινὰ
τῶς γὰρ ὁ αὐτὸς ἐστὶ, ὅς ὡς πρὸς ὅς οὐκ
ὅς πῆς. εἰ δὲ μὴ, ὅς μὲν, ἐστὶ νοῦν μόνον. ὅς
δὲ, ὅς πῆς νοῦν. ἀλλὰ ὅς πῆς. * ἀλλ' * ἀλλ' ὅς πῆς
οὐκ ἀπ' αὐτῆς τῆς νεοηκῆς. ἀλλ' εἰ ὁπιο-
νοῖα φήσαι, πρῶτον μὲν τῶν πλείωνων ὅς
ἐστὶν ὅς πῆς. ἐπειτα δὲ ὅς πῆς εἰς
αὐτῆς ἐπίνοναι χῶραν ἔχει λαβεῖν. νοῦν νο-
οῦται μόνον μὴ παρεκλεθῆναι δὲ ἐαυτῶ
ὅς πῆς. ὅς καὶ ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν εἰς γίγνεται, τῶν
αὐτῆς ὁπιοκεν τῆς ὁρμαῖς καὶ τῆς δια-
νοήσεως, εἰ καὶ μετρίως ἀπονδαῖοι εἴεν, αὐτῆς
αὐτῆς ἀφροσύνης ἔχουεν. ὅταν δὲ δὴ ὅς νῆς ὅς
ἀληθινὸς ἐν ταῖς νοήσεσιν * αὐτῶ νοῦ, καὶ
μὴ ἐξώθεν ἡ τὸ νοῦ πιν αὐτῆς, ἀλλ' αὐτῆς ἡ καὶ
τὸ νοῦ τὸν, ἐξ ἀνάγκης ἐν τῷ νοεῖν ἔχει ἐαυ-
τὸν καὶ ὅς ἐαυτὸν. ὅς πῆς δὲ ἐαυτὸν, οὐκ ἀ-
νοῦ πινοντα ἀλλὰ νοοῦται ὅς. ὡς πῆς ἐν τῷ
πρῶτως νοεῖν, ἔχει αὐτῆς καὶ τὸ νοεῖν ὅς πῆς, ὡς
ἐν ὅς. καὶ ὅς δὲ τῇ ὁπιοκεν οὐκ ἀπολαύβαν. εἰ δὲ
καὶ αὐτῆς νοῦν εἴη ὅς πῆς, τίς χῶρα τῇ ὁπιοκεν,
τῇ χωρῆς τὸ νοεῖν, ἀπὸ τῆς νοῦ, ὅς πῆς.
εἰ δὲ δὴ καὶ ἐπῆσαν ἐπίνοναι τίς τῇ πῆς ἐπῆ
αὐτῆς πῆς ἐπῆ τῇ δὲ πῆς τῇ λεγέσθαι νοεῖν
ὅς πῆς, πῆς λεγέσθαι ὅς πῆς, ὅς πῆς ἐπῆ
μᾶλλον καταφανέας τὸ ἄρπον. καὶ διὰ τῆ
οὐκ εἰς ἀπῆρον * τῆς. τὸν δὲ λόγον ὅς πῆς
αὐτῆς ἀπὸ τῶν νῆς ποιεῖ, εἴπα ἀπὸ * τῆς γίνε-
σθαι ἐν ψυχῇ ἄλλο, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ λόγου.
ἵνα μεταξὺ ψυχῆς καὶ νῆς ἔσσι, ἀποστέρησθαι

videlicet illa ratio inter intellectum animamq;

τὴν ψυχὴν τῶ νοῦν, εἰ μὴ πρὸς τὴν νῦν κομι-
εῖται, ἀλλὰ πρὸς ἄλλαν τὴν μεταξὺ τὸν λόγον.
καὶ εἰδὼλον λόγου· ἀλλ' ὃ λόγον ἔχει καὶ ὁ-
λως καὶ οὐκ εἰδήσει νοῦν. ὃ δ' ὅλως νοήσει.

Οὕτως ἔτε παλαιοὶ τῶν, ὅτι θῆνοι-
ας περιττὰς ἐν ἐκείνοις, ὡς ὁ δέχονται, θετέ-
ον, ἀλλ' οὐα νοῦν τὸν αὐτὸν ὡς αὐτὸς ἔχον-
ται, ἀκλινῇ πανταχῇ, μιμνήσκον τὸν πατέ-
ρα καθ' ὅσον οἶόν τε αὐτῷ· ψυχῆς δὲ ἡμῶν,
τὸ μὲν αἰεὶ πρὸς ἐκείνους. τὸ δὲ πρὸς τὴν τα-
ῖαν, τὸ δὲ ἐν μέσῳ τῶν. φύσεως γὰρ ἔστις
μίας ἐν διωάμεσι πλείοσιν, ὅτε μὲν τὴν πᾶ-
σαν συμφέρειται τῷ δέξιν αὐτῆς, καὶ τῶν ὄν-
των, ὅτι τὸ χεῖρον αὐτῆς κατελευθεῖν,
συνελεύσεται τὸ μέσον. τὸ γὰρ πᾶν αὐτῆς,
οὐκ ἦν θέμις κατελευθεῖν. καὶ τὸ συμβαίνει
αὐτῇ τὸ πάθος, ὅτι μὴ ἐμείνεν ἐν τῷ καλλίστῳ.
ὅπως ψυχὴ μέναισα ἢ μὴ μέρει· μὴ δὲ ἢς
ἡμῖς ἐπὶ μέρει, ἐδῶκε τῷ παντὶ σώματι,
αὐτῷ τε ἔχειν ὅσον διώσεται πρὸς αὐτῆς ἔ-
χειν μέναισα ἀπεργαζομένη αὐτῇ. οὐκ ἐκ δια-
νοίας διοικῶσα. ὃ δὲ ἡ διορθωμένη, ἀλλὰ τῇ
εἰς τὸ πρὸ αὐτῆς θεῶ. κατακρησσομένη διωά-
μι· ψαυμαστῇ. ὅσον γὰρ * πρὸς αὐτὴν ἔστι, τόσον
καλλίων καὶ διωατωτέρα κακείνην ἔχουσα,
διδῶσι τῷ μετ' αὐτῶν. καὶ ὡς περ ἐλλάμπου-
σα αἰεὶ ἐλάμπεται.

Αἱ εἰς οὐκ ἐλαμπρομένη καὶ οὐκ ἐκείνη ἔχου-
σα τὸ φῶς, διδῶσι εἰς τὰ ἐφεξῆς, τὰ δὲ αἰεὶ
συνέχεται καὶ ἀρδεταί τῶ τῷ φῶτι. καὶ
δοπολαύει τῷ ζῶν, καθ' ὅσον δύναται. ὡς περ
εἰ πυρὸς ἐν μέσῳ πᾶς κειμένη, ἀλεαίνοντο
οἷς οἶόν τε καὶ πᾶς τὸ πῦρ ἐστὶν ἐν μέτρῳ. ὅταν
δὲ διωάμεν μὴ μετρηθεῖται, μὴ ἐκ τῶν ὄν-
των ὡς ἀνηρημένα, πῶς οἶόν τε εἶναι μὲν,
μηδὲν δὲ αὐτῶν μεταλαμβάνειν; ἀλλ' αἰά-
γκη ἔκαστον τὸ αὐτὸ διδόναι καὶ ἄλλῳ. ἢ τὸ
ἀγαθόν, οὐκ ἀγαθὸν ἔσται. ἢ ὁ νῦν ὁ νῦν ἢ ψυ-
χῇ μὴ τῷ, εἰ μὴ τὴν μετὰ τῷ πρῶτως ζῶν.
* ζῶν καὶ δ' ὁ πρῶτος ὡς ἐστὶ τὸ πρῶτος· ἀνάγκη
καὶ τοῖνυ ἐφεξῆς εἶναι πάντα ἀλλήλοις καὶ
αἰεὶ. γρητὰ δὲ τὰ ἑτέρα. * ὡς πρὸς ἀλλήλων
εἶναι. ὃ τοῖνυ ἐγίγνετο, ἀλλ' ἐγίγνετο, καὶ γρησε-
ται, ὅσα γρητὰ λέγεται. ὃ δὲ φθαρήσεται,
ἀλλ' ἢ ὅσα ἔχει εἰς αὐτὸν. ὃ δὲ μὴ ἔχει εἰς ὃ, ὃ δὲ
φθαρήσεται. εἰ δὲ τις εἰς ὕλιν λέγει, διὰ τὴν
καὶ τὴν ὕλιν. εἰ δὲ καὶ τὴν ὕλιν φησὶ, τίς
ἦν ἀνάγκη φησόμεν γρηθεῖν. εἰ δὲ ἀνάγκη
ὅτι εἶναι φησὶ πρὸς καὶ λείπειν, καὶ νῦν ἀνάγκη
εἰ δὲ μόνον καταλελειφθείσεται, ὃ παντα-
χῶς, ἀλλ' ἐν τῇ τῷ ἀφορισμένῳ τὰ θεῖα
ἔσται, καὶ οἷον ἀποτεταχισμένα. εἰ δὲ ὅτι οἶον
τε, ἐλαμφθῇσεται.

quodam limite segregata. Quod si id fieri nequeat, consequens est, ut perpetuo collustratur.

A sit media, cogit animam carere intelligentia: si
quidem non ab ipso intellectu, sed ab alio quo-
dā medio accipiat rationem: iccirco non ratio-
nem ipsam habebit, sed quandam rationis ima-
ginem: denique neque intellectum ipsum co-
gnoscat, neque quicquam prorsus intelliget.

IGITUR neque ijs plura in mūdo intelli-
bili, neque excogitationes illic superuacuas, quas
nō admittūt, ponere decet, sed intellectū vnum
eodē modo se semper habentē, prorsus indecli-
nabile, qui & patrē suū pro viribus imitetur: a-
nimā verò nostrā parte quidem sui penes illa vi-
uentē, parte verò ad hanc nostrā vergentē, par-
te deniq; in medio collocatā. Cum enim vnā in
pluribus potētij natura sit, aliquādo totā vnā
cum optimo sui atq; vniuersi ad superiora se cō-
ferre: aliquando verò qđ est in ipsa deterius, tra-
ctū ad inferiora vnā secum mediū quoq; cōtra-
here: totū verò ipsius non licere ad inferiora vnā
quā precipitare, atq; eiusmodi passionem ob id
accidere animæ, qđ in optimo vniuersi non cō-
stitit: in quo quidē anima illa cōsistens quæ nō
est pars, & cuius neque nos quidē partes sumus,
tradidit vniuerso mūdi corpore munera pro sus-
cipiendi potentia: ipsaq; interim pcul ab omni
solicitudine viuunt, nulla videlicet cōsultatione
gubernans, neque quicquā corrigēs curiosē: sed
ex ipso suo intuitu ad superna mirabili potētia
totū ornans. Quō enim magis in suo se hgit in-
tuitu, eō pulchrior atq; potētior, atq; hinc desu-
per hauriēs in inferiora transfundit: & tanquā
diuinitus semper illustrata perlustrat.

SEMPER igitur illustrata lumenq; possi-
dens sempiternū, deinceps ad inferiora tradu-
cit: hæc autem hoc lumine semper & cōtinen-
tur & virent, vitamq; inde p sua quæq; capaci-
tate suscipiunt: perinde ac si igne quodā medio
alicubi posito calefiant inde quæcunq; calefieri
possint: & si ignis in mēsurā quadā est coarctā-
tus. Quando verò potētia nō coarctata mēsu-
ra, vniuerso nō desint, quānam ratione fieri po-
test, ut existāt quidē hæc potētia, nihil autē sit
alicubi quod earū sit particeps? Profecto neces-
sarium est vnūquodq; aliquid de suo cæteris e-
largiri, alioquin neque bonū ipsum erit bonum,
neque intellectus ipse intellectus erit: neque anima
rursus erit anima: nisi post illud qđ primō vi-
uit, viuat & aliunde cōsequenter quā diu viuunt &
primū: quāobrem necesse est omnia post primū
deinceps semperq; esse: & qđam in generatione
versari: ppter ea quod aliunde dependeat. Non
igitur facta sunt aliquando, sed fiebant & fient,
quocunq; in generatione versari dicūt, neque
etiā corrūpentur ijs exceptis quæ habēt in quæ
dissoluantur: quod autē nihil in quod resoluatur
habet, interire non poterit. At si quis in materi-
am dixerit resoluendum, respondeat, cur nō si-
militer & materiam resolubilem esse concedat?
quod si materiam in super fateatur, quæremus,
quænam fuerit necessitas ut fieret? At si dicant
necessarium esse, deinceps consequi, asseremus
& nunc esse similiter necessarium: at si relin-
quatur sola, sequetur, ut diuina non vbique
sed quodam in loco determinato sint, veluti

11
Confirmat
superiora.
item quod dī
verso modo
anima mūdī
et anima nō
sua prout
deat.

111
Mundū fierē
nō a casu ani-
mæ sed a po-
tēstāte eius
in diuinitis pe-
nitus cōsistē-
te, ideoq;
sempiternū
esse.

* ζῶν.

τῷ παρ' ἄλ-
λων εἶναι.

III
Confirmat
superiora,
probat mū-
dum nec esse
malum, nec
a malo.

SI autē dixerint animam quasi iam cōfractis A
alis prolapsam fecisse mūdū, obijciemus ipsam
mundi animā id pati non posse. At si animā ali-
quando prēuaricatā adducat in mediū, expone-
re cōpellēdi sunt prēuaricationis errorisq; cau-
sam. Præterea quonam tēpore aberravit? Nam
siue ab æterno: pfectō secundū eandem rationē
adhuc permanet in errore: siue incepit aliquan-
do, perquirendū est, cur nō ante id tēporis aber-
rauerit: nos autē nō inclinationem animæ effec-
tricē mundi esse putamus, imō habitū potius
minimē inclinātū: si autē inclinata est, pfectō
ex eo qd̄ eorū q̄ illic sunt iam est oblita. Quod
si oblita est, quānam facultate fabricat vniuersū?
At qui & vnde facit? an fortē ex his quæ
illic inspexerat? Sin autē eorū memor facit, nō
omnino inde diuertit: non enim tenuiter ha-
bet: si nō magis inclinatur illic ne obscurē vide-
at. Cur enim noluerit cōtinuō regredi, quorum
cūq; memoriā retinēs? Præterea quidnā ex mū-
di effectōne sibi, puenturum excogitauit? Ab-
surdū nāq; dictū est, vt honoraretur mūdū, p-
genuisse: eorumq; hæc opinio est, qui sculptorū
nostrorū affectus ad superos trāsferunt: quoni-
am etsi cogitatione fecit, neq; in naturā eius e-
rat vt faceret, ad potentiā tamē pertinebat effi-
cere, quonā pacto mūdū hūc effecit? Præterea
quādo nā ipsum destruat? siue enim iam pœni-
tuit effecisse, quid differt? siue nondū pœnituit,
neq; pœnitentia vnquā afficietur, vtpote quæ iā
assuefacta est, tēporisq; diuturnitate indulgen-
tior operi iā effecta: sin autem expectat animas
singulorū, iamdiu oportuit haud vltius in ge-
nerationē iterū aduentare animas videlicet, nō
ignaras malorū, quæ ipsas in priore generatio-
ne prefferūt, qua ppter iamdiu descendere desi-
uerūt. Proinde quod mūdū malē institutū ef-
fe aiūt, ideoq; multa in eo aduersa molestaq; ac-
cidere, nō est admittēdū: hæc enim sentētia est,
maiore mundo arrogās dignitatē: siquidē iudi-
cent eundē hūc atque intelligibilem esse, quasi
hic nō sit illius imago. Tū verō quānā pulchri-
or illius imago fieri potuit? quis enim ignis
alter imago melior intelligibilis ignis, quā nos-
ter hic ignis esse potest? Item quæ terra præter
hanc post illam terram? & quæ nam sphaera
perfecta magis atque veneranda, ac motibus
ordinatior post illam intelligibilis mundi in se-
ipso complexionem? denique sol post illum
alter super visibilem hunc solem, quis nam pos-
sit effingi?

V
Neque ani-
mā esse cor-
poream: neq;
mūdum su-
isse a malo
principio cō-
stitutum.

OMNINO verō absurdum est, cū ipsi cor-
pus habeāt, quemadmodū habent homines &
cupiditatem, doloresq; & iras, potentiā tamen
ipiorū non parui faciant, sed asserant licere eis
intelligibile ipsum attingere: at verō in sole nō
esse potentiā a passione remotiorem: siquidē
in maiori ordine stabilitatēq; cōsistit, neq; sapi-
entiam habere præstantiore quā nos, qui nuper
nati sumus, innumerisq; fallacijs impedimur
assequi veritatem. Neq; verō decet animam dū-
taxat nostram immortalem diuināq; asserere
vel ignauissimorum hominum: totum verō cæ-
lum, stellasque vitæ immortalitate carere, cum
ex rebus longē pulchrioribus purioribusque

EI' δὲ οἷον ἡεροῦρήσουσαν τὴν ψυχὴν
Φήσας πεποιημένην, ἔχει τοῦ πάντος τῆς
πάσης. εἰ δὲ σφαλλέσθαι αὐτὴν φήσας, τῆς
σφαλματὸς λεγέτωσαν τὴν αἰτίαν. ποτε
δὲ ἐσφάλη; εἰ μὲν γὰρ ἐξ αἰδίδος, μένει κατὰ
τὸν αὐτῶν λόγον ἐσφάλημένη. εἰ δὲ ἤρξατο,
ἀλλὰ τί ἐκ τῆς. ἡμεῖς δὲ ἐκ νοῦσιν φαμέν
τὴν ποιῶσαν, ἀλλὰ μᾶλλον μὴ νοῦσιν· εἰ δὲ ἐ-
κ νοῦσε, τῷ Ἰππικῶν δεικνύοντι τῶν σκῆ. εἰ
δὲ ἐπελάβετο, πῶς δὴ μὴ ἔργει. πόθεν γὰρ ποιῇ,
ἢ ἐκ τῶν εἰδέν σκῆ. εἰ δὲ σκῆνων μεμνημένη
ποιῇ, ἔδ' ὅλως ἐκ νοῦσιν. * ἔδ' ἔγ' εἰ ἀμυ-
δρῶς ἐπένδυσε καὶ ἔχει, ἔδ' μᾶλλον νοῦσε εἰ-
καί, ἵνα μὴ ἀμυδρῶς ἴδῃ. διὰ τί γὰρ αὐτὴν ἢ
ἴδῃσιν ἐχέει ἢ νηπιονὺ μνήμην ἐπανε-
θεῖν; τί γὰρ αὐτῇ ἐλὸ γίγεται γενέσθαι σκῆ
τῆς καὶ ποιῆται; γελοῖον γὰρ, τὸ ἵνα πᾶσι
καὶ μεταφερώντων, ὅσοι τῶν ἀγαλλμασίωπι-
ῶν τῶν σκῆ. ἐπεὶ καὶ εἰ διάνοια ἐπίει,
καὶ μὴ σκῆ φύσει ἢν τὸ ποιῇ. καὶ ἢ διώα-
μις ἢ ποιῶσιν ἢν, πῶς αὐτὸν κόσμον τὸν δὲ ἐπεί-
σε; ποτε δὲ καὶ φθέρει αὐτόν; εἰ γὰρ μετέγνων,
τὴν αἰαμένει. εἰ δὲ ἐκ τῶν ἐστὶν αὐτῶν μετεγνοίῃ
ἐπὶ, ἢ δὴ ἡδισμένη, καὶ τῶν χρόνων πρὸς φῆ-
λεστέρα γενομένη. εἰ δὲ πᾶς καθ' ἑκάστην ψυ-
χᾶς αἰαμένει, ἢ δὴ εἰ μὴ ἐπὶ ἐλθεῖν εἰς γέ-
νεσιν πάλιν. πείρα βέβαιος εἰ τῇ πρὸς τῆς γε-
νέσει, τῶν τῇ δὲ κακῶν. ὥς τε ἢ δὴ αὐτὴν ἀπὸ
πῶν ἴσται. ἔδ' ἔδ' τὸ κακῶς γενομένη τὸν δὲ τὸν
κόσμον δοτέον, τῶν πᾶσι εἶναι σκῆ αὐτῶν δυ-
αχρῆ. τῆς γὰρ ἀξίωμα μείζον ἐστὶ πρὸς τῆς
τῶν αὐτῶν, εἰ ἀξίωσι τὸν αὐτὸν εἶναι * νοητῶν, * τῶν νοητῶν
ἀλλὰ μὴ εἰκόνα σκῆν * ἢ τίς αὐτὴν ἐγένετο * ἢ τίς.
ἄλλῃ καλλίων ἐκὼν σκῆν; τί γὰρ ἄλλο πῦρ
σελλίον, ἢ ἐκείνου πῦρος, ὡς τὸ σκῆ αὐτῶν πῦρ;
τίς γὰρ ἄλλῃ πρὸς αὐτῶν μείζον τῶν σκῆ γὰρ;
τίς γὰρ σφαῖρα ἀκρῶς ἐστὶ καὶ σεμνοτέρα, ἢ
σφαῖρα τῇ φορᾷ, μετὰ τῶν σκῆ τῆς κό-
μης * νοητῶν πρὸς αὐτῶν. ἄλλος γὰρ ἡλῖος
μετ' ἐκείνον πρὸς τῆς τῆς ὁρωμένης, τίς;

ΑΛΛ' αὐτὸς μὲν σῶμα ἔχοντας, οἷον ἔχουσιν
ἄνθρωποι, καὶ Ἰππικῶν καὶ λύπας, καὶ
ὀργὰς, τὴν πρὸς αὐτῆς διώαμιν μὴ ἀτιμά-
ζειν, ἀλλ' ἐφάπτεσθαι τῆς νοητῆς λέγειν ἐξεί-
ναι, μὴ εἶναι δὲ σκῆ γὰρ ταύτης ἀπαγεσέραν.
σκῆ πᾶσι μᾶλλον καὶ σκῆ σκῆ ἀλλοιῶσιν μᾶλ-
λον ἔσιν, ἔδ' ἐφρόνησιν ἔχειν ἀμείνονα ἢ
μῶν, τῶν ἀρτί γενομένων, καὶ διὰ τῶν σκῆ τῶν
λυομένων τῶν ἀπατώντων, ἵππικῶν αὐτῶν
ἀνελθεῖν. ἔδ' ἐπὶ τῶν αὐτῶν ψυχῶν ἀτά-
κτων καὶ θάλας λέγειν, καὶ τῶν φαυλο-
τάτων ἀνθρώπων, τὸν δὲ ἐκ τῶν πᾶσι, καὶ
τῶν σκῆ ἀσφα, μὴ τῆς ἀθανάτης κεκοινωνη-
ναι, ἐκ πολλῶν καλλίων καὶ κατεροτέρων ὄντων,
ὁρῶντας

ὁρῶντας ἐκεῖ μὲν τὸ πεπυγμένον καὶ ὁ στήθος· A
 μὲν καὶ ὁ στήθος, καὶ μάλιστα τὴν στήθος
 πρὸ γὰρ ἀπαξίαν αὐτὰς αἰτιωμένους, ὡς περ
 τῆς ἀθανάτης ψυχῆς τὸν χεῖρα τὸ πᾶν ὁπίτη
 δεξιόλομένης, ὡς περ χωρῆσαι τῆς βελτίου·
 τῇ θνητῇ ψυχῇ ἐλομένης, ἄλογον δὲ *
 καὶ ἡ αὐτὴ παρὰ εἰσγωγῇ αὐτοῖς, τῆς ἐτέρας
 ψυχῆς ταύτης, ὡς ἐκ τῶν στοιχείων σωζομένη· B
 σι. ὡς γὰρ ἂν ζῶντες ὡς πᾶσι τοῖς ἐχοῖ, ἢ ἐκ τῶν
 στοιχείων σύστασις; ἢ γὰρ τῶν κρῆσις, ἢ θερ-
 μὸν, ἢ ψυχρὸν, ἢ μικρὸν ποιεῖ, ἢ ξηρὸν, ἢ ὑ-
 γρὸν ἢ μίγμα ἐκ τῶν. ὡς δὲ συνωχῇ
 τῶν πεσάρων ὑτέρα γενομένη ἐξ αὐτῶν. ὁ-
 παν δὲ περὶ τῶν καὶ ἀντίληψιν αὐτῇ καὶ
 βέλτερον καὶ ἄλλα μυρία, πᾶσι αὐτοῖς ἐπι-
 ἀλλ' ἐπὶ μὲν ταύτῃ τὴν δημιουργίαν,
 ἡ δὲ τὴν δὲ τὴν γὰρ, καὶ νῦν αὐτοῖς φα-
 σὶ γὰρ γενομένη, εἰς ἣν ἐντέθεν ἀπε-
 λθόντων· τὸ δὲ λόγον εἶναι κόσμον. καὶ
 τοῖς, πᾶσι αὐτοῖς ἐκεῖ γενέσθαι ἐν παρὰ δειγμα-
 τι κόσμου, ὃν μισῶσι; πᾶσι δὲ τὸ παρὰ δειγ-
 ματὸς; ἢ τὸ γὰρ καὶ αὐτὰς, γενέσθαι ἡ δὲ
 πρὸς τὴν δὲ τὸ παρὰ δειγματὸς πεποιη-
 κότες· εἰ μὲν οὐκ ἐν αὐτῷ τῷ ποιήσαντι,
 πολλὰ φροντὶς τῷ κόσμῳ μετὰ τὸν κόσμον D
 τὸν νοητὸν ὃν ἔχει, ἄλλων ποιήσαντι καὶ ἡ δὲ εἰς;
 καὶ εἰ μὲν πρὸς τῷ κόσμῳ, * διὰ τί, ἵνα φυλά-
 ξονται αἱ ψυχαὶ· πᾶσι οὐκ ὅσον ἐφυλά-
 ξαντο. ὡς τε μάτην ἐγένετο, εἰ δὲ μετὰ τὸν
 κόσμον ἐκ τοῦ κόσμου λαβὼν ὁποσούτως
 τῆς ὕλης τὸ εἶδος, ἢ καὶ ἡ πᾶσι, ταῖς πε-
 ραθείσας ψυχαῖς πρὸς τὸ φυλάξασθαι. εἰ
 δὲ ἐν ταῖς ψυχαῖς, λαβεῖν ἀξίως τῷ κόσ-
 μῳ τὸ εἶδος, πᾶσι τὸ κατὰ τῷ λόγῳ;

Τὰ δὲ ἄλλας ὑποστάσεις, τὴν γὰρ λέ-
 γειν, ὡς εἰσάγουσι παροικήσεις, καὶ ἀντι-
 τύπας, καὶ μετανοίας; εἰ μὲν γὰρ ψυχῆς πᾶ-
 τα λέγουσι πᾶσι, ὅταν σὺ μετανοήσῃ, καὶ ἀν-
 τιτύπας. ὅταν οἷον εἰκόνας τῶν ὄντων, ἀλλὰ
 μὴ αὐτὰ πᾶσι τὰ ὄντα θεωρῇ, * κακολογούν-
 των ἐστίν, εἰς ἑαυτὴν τῆς ἰδίας αἰρέσεως, ὡς γὰρ
 τῆς δεξιᾶς ἐλληνικῆς ἐχ' ἀπὸ μένοι, ταῦ-
 τα σκωροῦνται. εἰδότες καὶ σαφῶς τῶν
 ἐλλήνων ἀτύφως λεγόντων, αἰσθάσεις ἐκ
 τῆς ἀληθείας, καὶ κατὰ βραχὺ εἰς θεῶν ἀλη-
 θεύσαν μᾶλλον καὶ μᾶλλον περὶ ἑαυτοῖς· ὅλως
 γὰρ αὐτοῖς πᾶσι μὲν, ὡς περ τοῦ πλάτωνος, εἰ-
 λεληται. πᾶσι δὲ, ὅσοι κακοφοροῦσιν, ἵνα ἰδίαν φι-
 λοσοφίαν θῶνται, ταῦτα ἔξω τῆς ἀληθείας
 ὄρεται· ἐπεὶ καὶ αἱ δίκαι, καὶ οἱ ποταμοὶ οἱ
 ἐν ἁδὲ, καὶ αἱ μετενσωματώσεις ἐκείθεν, καὶ
 ἐπὶ τῶν νοητῶν δὲ πᾶσι πᾶσι, πᾶσι, τὸ ὄν,
 καὶ τὸν νοῦν, καὶ τὸν δημιουργὸν ἄλλον, καὶ
 τὴν ψυχὴν ἐκ τῶν ἐν τῷ τιμαίῳ λεχθέντων εἰληται. εἰπόντες γὰρ αὐτὰ, ἢ περ οὐκ οὐδὲ

constant: præsertim cū suspiciamus quicquid
 ibi est, ordinatissimū esse atq; pulcherrimū, præ-
 cipue cū ipsi cōfusionem, quæ circa terrena ver-
 satur criminētur, quasi animā immortalis dete-
 riorē hunc locū eligat studiosē: eligat inquam,
 mortali animæ præstātioris illius obsequi. Abs-
 surda insuper penes eosdē alterius huius ani-
 mæ introductio quā ex elemētis cōpositā arbi-
 tratur. Quo enim pacto cōpositio vlla ex elemē-
 tis vitā aliquā habere potest? Horū nāq; mistu-
 ra vel calidū vel frigidū, vel mistū facit aut sic-
 cum, aut humidū, aut quandā ex his cōpositio-
 nem. Præterea quomodo anima est virtus ele-
 mēta connectens, si quidē ex illis cōflata sit atq;
 posterior. Postremò quādo animæ adiūgūt ani-
 maduersionē atq; cōfiliū, aliāq; p̄ multa p̄cōta-
 ri quis poterit, quā ratiōne talia possint ani-
 mæ assignari. Cæterū cū mundanū hoc opificiū
 minimē venerētur: neq; terrā hāc honorēt, no-
 uā sibi terrā asserūt referuari, in quā hinc deniq;
 sint ascensuri: hāc verò esse ipsam mūdi ratiōnē
 atq; exēplar. Verū cur nam operæpretiū sit, eos
 in exemplari mūdi, quē odio habēt, illic habita-
 re? Item unde nā hoc exēplar? Id enim apud il-
 los tunc emicat, quādo qui cōcipit hoc exēplar,
 ad hęc nostrā iam declinauerit. Si igitur in ipso
 efficiente multa est mūdi cura, ad alterū videli-
 cet mundū efficiendū, vltra intelligibilē, quem
 possidet, mundū: cur nam id illi expediebat? &
 si ante mundū id iam curabat, cuiusnam id grā-
 tia decernebat? forsan vt animæ ipsæ custodirē-
 tur: quā igitur ratiōne custoditæ nō sunt? Vnde
 frustra factus est mundus: sin autē post mū-
 dum, ex mundo videlicet accipiens, quasi explāns
 materiæ speciem, sufficiebat peritia ad cus-
 todiam animabus expertis. Si autem mundi
 speciem in animabus accipiendam existimant,
 quænam hęc loquendi nouitas est?

QVID præterea dicam de cæteris substan-
 tijs quas inducunt, cognominantes tum trans-
 migrationes, tum simulachra repercussa, tum
 pœnitentias? Si enim talia quædam esse passio-
 nes animæ volunt, quando scilicet afficitur pœ-
 nitentia: item repercussa simulachra, quando
 velut imagines entium, sed nondum ipsa entia
 cōtemplatur: profectò id totum vaniloquium
 est confirmandæ sectæ gratia introductum. At-
 qui cum antiquam Græcorum sapientiam non
 attigerint, figmenta eiusmodi commentantur.
 Sanè veteres Græci & rectē nouerunt, & sine
 tumiditate iactantiaque descripserunt quasdā
 ex spelunca quadam ascensiones, animasque
 inde paulatim in veriorem contemplationem
 progredientes. Compertum habemus eos ple-
 raque à Platone surripuisse, & quæcunque in-
 nouant, quo philosophiam propriam asserant
 à veritate procul errare: nempe iudicia, pœnæ a-
 pud inferos, flumina, transmigrationes in cor-
 pora varia à Platone accipiuntur: item quod in
 mundo intelligibili multitudinem ponunt, vi-
 delicet ipsum ens, & deinde intellectum, & post
 hæc opificem alium, ipsam scilicet animam sibi
 ex Timæi verbis vsurpauerunt. Sic enim in Ti-
 mæo scribitur à Platone: Quatenus igitur in-

vt
 Animam illi-
 di alligat si-
 bi corpus si-
 um, & per
 hoc quasi a-
 lias animas.
 Item quomo-
 do etiam ani-
 ma propria
 des corporis
 vitam.

* καὶ ἡ πα-
 ρισαγωγὴ
 αὐτοῖς.

* ἵνα τι

* κακολογούν-
 των ἐστίν, εἰς
 ἑαυτοῖς.

tellectus ideas existentes in eo quod viuens A
est, intuetur, eatenus atq; totidem architectus
mundi cogitauit in mundo comprehendere. At
illi Platōnem nequaquam intelligentes, numē
quoddam existimauerunt in quadam quiete in
se omnia continere: intellectum verò sequen-
tem quæ sunt in illo suspicere: alium autem ex-
cogitare. Sæpe verò apud eos id quod excogitare
dicitur, anima est artifex vniuersi: talēq; apud
Platōnem mudi artificem esse putant, nullā ex
parte intelligentes quis mundi sit opifex, quæ-
ue opificij ratio. Multa præterea in Platōne in-
terpretando mentiri deprehenduntur, opinio-
nesq; eius in deterius detorquere. Quasi verò
ipsi tantum naturam intelligibilem fuerint cō-
secuti: Platō autē cæteri q; beati viri assequi nō
potuerint. Tum verò ex eo quod intelligibilem
multitudinē nominant, videri palā confidunt,
ad summū intelligibiliū peruenisse, cum tamē
ex ipsa multitudine naturā intelligibilem in simi-
litudinē deducāt sensibilis deteriorisq; naturæ.
Decet profectō naturam intelligibilem in nu-
merum, quo ad fieri potest, minimum quasi col-
ligere: atque ipsi quod est post primum attri-
buere cuncta, neque vltius intelligibilia nu-
merare: quippe cum illud omnia sit, & intelle-
ctus primus & essentia prima & quocunque a-
lia pulchra post primam naturam consideran-
tur: speciem verò animæ tertiam collocare. Præ-
terea differentias animarum in passionibus vel
naturā decet inuestigare, nec vlla in re in viros
diuinos cauillari: sed antiquorum mysteria be-
nignē interpretari, accipientes ab illis quæ rectē
dicunt, immortalitatem animæ, intelligibi-
lem mundum, deum primum: item animam os-
portere commercium corporis aufugere: rur-
sus separationem animæ a corpore nihil aliud
esse quā a generatione ad essentiam se conferre.
Hæc utiq; a Platōne tractata, siquidem ita per-
spiciē dicant, rectē faciunt: quibus volentibus
dissentire nulla inuidia dicentium, nefas esse ca-
uillationibus conuitijsq; in Græcos sua do-
gmata audientibus confirmare: quinimō de-
monstrandum est sua rectē se habere, quocun-
que præter illorum opinionem propria inue-
nerunt, differendumq; benignē integritateq;
philosophica ipsas eorum opiniones adducere
decet: & in quibus aduersantur, iustē spectare
verum: nec villo modo popularem approbatio-
nem aucupari viros illos vituperando, qui a vi-
ris non mediocribus iam multis sunt seculis cō-
probatī. Omnino verò ridiculum est profiteri
se illis esse præstantiores: nempe quæ de ordine
intelligibili ab antiquis tradita sunt, multo me-
lius eruditiusq; dicuntur: facileq; cognoscen-
tur ab illis, qui fallacia passim homines inua-
dente decepti minimē fuerint. Profectō rebus
quas deinceps hi ab illis acceperunt, adiunctio-
nes quædam nullo modo conuenientes anne-
xæ deprehenduntur: sanē in quibus aduersari
contendunt, generationes corruptionesq; mul-
tiplices afferunt. Præterea vniuersum hoc incu-
sant, commerciumq; animæ cum corpore cri-
minantur: ipsumq; qui totū disponit, mundū
τῷδε τῷ παντί, καὶ τὴν πρὸς τὸ σῶμα κοινωνίαν τῇ ψυχῇ αἰτιώμενοι, καὶ τὸν διοικῶντα τὸ

ἐν ἑαυτῷ ἰδέας ἐν τῷ ὅ ἐστι ζῶον καθ' ὅσον, πρὸς
σώματος καὶ ὁ τὸ δεποιῶν, τὸ πᾶν διανοήθη
αἰνῶν. οἱ δὲ, & σωέντες, τὴν μὲν ἑλᾶσον ἐν ἑαυ-
τοῖς ἐχόντες ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ὄντα. τὸν δὲ
νῦν ἑτερον πᾶν αὐτὸν θεωρεῖν, τὸν δὲ δια-
νοσμενον. πηλὴ αἰεὶ δὲ αὐτοῖς αἰπὴ τῆς διανο-
μῆς, ψυχῇ ἐστὶν ἡ δημιουργία. καὶ κατὰ
παλάτωνα τῶτον οἰόντα εἶναι τὸν δημιουργόν.
B ἀφ' ἑκαστοῦ τῶν εἰδέναι, τίς ὁ δημιουργός. καὶ
ὅλως τὸν τρόπον τῆς δημιουργίας, καὶ ἄλλα
πολλὰ καταψύδοντα αὐτῶν. καὶ πρὸς τὸ
χῆρον ἑλκυσί τας δόξας τῶν ἀνδρῶν. ὡς αὐτοῖς
μὲν, τὴν νοητὴν φύσιν κατανοήσασθαι. ἐκεί-
νους δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν μακαρίων ἀνδρῶν,
μὴ καὶ πολλὸς νοητὸν ὀνομάζοντες, τὸ ἀκρίβες
ἐξ ἑρμηνεύειν * δοξάζειν οἰόνται. αὐτῷ τῷ + δοξάζειν.
C πολλὰ τὴν νοητὴν φύσιν τῇ αἰσθητικῇ καὶ
ἐλᾶττονι, εἰς ὀμειότητά αἰσθόντες. δεόν ἐκείνῳ τὸ
ὡς ὅτι μάλιστα ὀλίγον εἰς δεξιὰ μὲν δίδωκεν.
καὶ τῷ μετὰ τὸ πρῶτον τὰ πάντα δὲ διδόν-
τας, ἀπηλλάχθαι. ἐκείνων τῶν πατέρων ὄντος,
καὶ νῦν τῶν πρώτων καὶ ἑσέας; καὶ ὅσα ἄλλα κα-
λὰ μετὰ τὴν πρώτῃ φύσιν. ψυχῆς δὲ εἰ-
δὲ τῆς τρίτης. διαφορᾶς δὲ ψυχῶν ἐν πάσῃ
D σιν ἢ ἐν φύσιν ἰσχυρῶν, μηδὲν τὸς θεῖας αἰ-
δρας διασφύροντας. ἀλλ' ὁμειῶς δεχομένων
τὰ ἐκείνων ὡς παλαμοτέρων. καὶ ἀκαλῶς λέ-
γεται πρὸς ἐκείνων λαβόντας, ψυχῆς ἀπὸ
νασίαν νοητὸν κόσμον. θεὸν τὸν πρῶτον. τὸ τὴν
ψυχὴν * εἶναι φύσιν τὴν πρὸς τὸ σῶμα * δὲ.
ὁμιλίαν. τὸν χωρισμὸν τὸν ἀπ' αὐτῶν τὸ ἐκ
γενέσεως φύσιν εἰς ἑσέαν. ταῦτα γὰρ κείμε-
να πρὸς τὴν παλάτωνα, σαφῶς ἔτι ὡς λέγον-
τες, καλῶς ποιῶσιν. οἷς γέλασι διαφώνειν,
E φθόνῳ ἑδὲ λεγόντων. καὶ εἰ ἐν τῷ τῆς ἑλλή-
νας διασφύρειν καὶ ὑβρίζειν τὰ αὐτῶν ἐν συ-
στάσει, πρὸς τοὺς ἀκέραιους ποιῶν. ἀλλ' αὐτὰ
πρὸς αὐτῶν δεικνύει ὁρθῶς ἔχοντα ὅσα
ἰδέσθαι αὐτοῖς ἐδόξε πρὸς τὴν ἐκείνων δόξαν
λέγειν, ὁμειῶς καὶ φιλοσόφως αὐτὰς τὰς
δόξας τῆς φύσεως αὐτῶν. καὶ οἷς εἰς αὐτοῦται
δικαίως πρὸς τὸ ἀληθὲς βλέπουσας, καὶ τὴν
F διδοκίμησιν θηρωμένους ἐκ τῶν πρὸς ἀνδρας
κεκρυμμένους ἐκ παλαιῶν. καὶ πρὸς φαύλων
ἀνδρῶν ἀγαθὸς εἶναι ψέγειν, λεγόντας ἐαυ-
τὰς ἐκείνων ἀμείνους εἶναι. ἐπεὶ τὰς εἰρημένους
τοὺς παλαμοῖς πρὸς τῶν νοητῶν, πολλῶν ἀμεί-
νων καὶ πεπεδωμένους εἴρηται. καὶ τοὺς μὴ ἐ-
ξαπατωμένοις τὴν ὁπιδόξαν εἰς ἀνθρώ-
πους ἀπάτῃ, ῥαδίως γνωδῆσεται. τὰ δὲ ὑ-
G στερον τῶν πρὸς ἐκείνων ληφθέντα, πρὸς ὁπιδό-
κας δ' ἐπινὰς καὶ ἐν πρὸς ὁπιδόκας εἰληφότες, * εἰ τε οἷς.
ὡς τε οἷς εἰς ἀντιθέσθαι γέλασι γενέσεως καὶ φθί-
ρας εἰσάγοντες παντελεῖς, καὶ μεμφομένοις
τῇ ψυχῇ αἰτιώμενοι, καὶ τὸν διοικῶντα τὸ

πάν ψέγοντες, καὶ εἰς ταὐτὸν ἄγοντες τὸν δι-
μικρὸν τῇ ψυχῇ, καὶ τὰ αὐτὰ πάῃ διδόν-
τες ἀπὲρ καὶ τοῖς ἐν μέρῃ.

Οἱ τὶ μὲν οὕτως ἔτε ἤρξαντο, ἔτε παύσασθαι,
ἀλλ' ἔστιν αἰετὶς ὁδε κόσμος, ἕως αὖ ἐκείνα ἡ,
εἰρηται. τὴν δὲ πρὸς τὸ σῶμα τῇ ψυχῇ κοι-
νωσαν τῇ ἡμετέρῃ, πρὸ αὐτῆς εἰρηται, ὡς σὺ
ἀμεινον τῇ ψυχῇ. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας δὲ τὴν
τῶν πάντων λαμβάνειν, ὁμοίον, ὡς εἰς τὸ τὸ χυ-
τρεῶν ἢ χαλκῶν λαβὼν ἢ ὅτι ἐν πόλει οὐ
οικεμένη, τὴν ἀπὸ τῶν ψέγον. δὲ ἢ τὰς διὰ
φορεῖς λαμβάνειν τὰς τῶν ὅλης, ὅπως διοικεῖ
ὅτι μὴ ὁ αὐτὸς τρεῖς. * μὴ ἐνδεχομένη.
πρὸς γὰρ αὐτὰς ἀλλὰ διὰ φορεῖς αἱ μυρίαι
εἰρηται ἐν αἰσίοις, καὶ ἐκείνο ἐν θυμῷ αἰετὶς
δὲ. ὅτι ἡμεῖς μὲν, ὑπὸ τῆς σώματος δὲ δεδεμέ-
νη ἤδη δεσμῷ γενημένη. ἐν γὰρ τῇ πάσῃ ψυ-
χῇ ἢ τοῦ σώματος φύσις δεδεμένη ἤδη
συνδεδεμένη ἀπὸ πελάγῃ, αὐτὴ δὲ ἢ τῆς πάντος
ψυχῇ, σὺν αὐτῇ δεδομένη ὑπὸ τῶν ὑπ' αὐτῆς δὲ
δεδεμένων ἀρχῇ γὰρ ἐκείνη. διὸ καὶ ἀπαθὴς πρὸς
αὐτῶν. ἡμεῖς δὲ τῶν οἱ κύριοι. τὸ δὲ ὅσον
αὐτῆς πρὸς τὸ θεῖον τὸ ὑπὲρ αὐτῶν, ἀκέραιον
μένει, καὶ σὺν ἐμπεδίζεται. ὅσον δὲ αὐτῆς δι-
δωσι τῶν σώματι ζῶν, καὶ δὲ πρὸς αὐτῷ
προσλαμβάνει. ὅλως γὰρ τὸ μὴ ἀλλὰ πάθημα
τὸ ἐν αὐτῇ ἐξ ἀνάγκης δεχεται. * ὁ δὲ αὐ-
τῶν ἐκείνῳ, σὺν ἐπὶ τὸ αὐτὸ δίδωσιν οἰκείαν
ζῶν ἐχόντι. οἷον εἰ ἐν κεντρὶ θέντι εἴη ἐν ἄλ-
λῳ, πάντῃ μὲν τοῦ ἐν ὧ συμπέμπονθαι.
αἱ δὲ ἐξ ἡμετέρων, εἰσὲν ἐκείνῳ τὴν αὐτοῦ
ζῶν ἐχέειν. ἐπεὶ καὶ δὲ ἀπόσβεσθαι τοῦ
ἐν σοὶ πυρὸς, τὸ ὅλον πῦρ ἀπέσβη. ἐπεὶ καὶ δὲ
εἰ τὸ πᾶν πῦρ ἀπὸ τοῦ, πᾶσι τοῖς αὐτῇ τῇ ψυ-
χῇ ἢ ἐκεί, ἀλλ' ἢ τῆς σώματος σύστασις. καὶ
οἷον περὶ τῶν λοιπῶν κόσμον τινὰ εἶναι,
καὶ δὲ αὐτῶν τῇ ψυχῇ τῇ ἐκεί. ἐπεὶ, καὶ δὲ ἡ
σύστασις ὁμοίως τῶν πάντων, καὶ ζῶν ἐκεί.
ἀλλ' ἐκεί, οἷον ἵπτι, κελύουσιν μένειν, ἐν
ταύτῃ δὲ ὡς ὑπεκφύγοντα εἰς τὴν τάξιν
τὴν αὐτῶν, δεδεται δεσμῷ δὲ πᾶσι. ἐκεί
δὲ, σὺν ἐκεί ὅπως φύσις. ἔτε οὕτως ἐν τῷ
κατέχειν, ἔτε ἐξῶθεν, * πᾶσι τοῖς αὐτῇ
σῶμα θεῖναι. ἀλλ' ὅπως ἡ θέλησεν ἐξ ἐξῆς αὐ-
τῆς ἢ φύσις μένει. ἐὰν δὲ πᾶσι τῶν αὐτῶν καὶ φύ-
σιν κινήσῃ, οἷς καὶ ἐπὶ καὶ φύσιν αὐτὰ πάθει.
αὐτὰ δὲ καλῶς φέρεται, ὡς τῆς ὅλης. πᾶσι δὲ,
φθίρεται, καὶ δυνάμενα τὴν τῆς ὅλης τάξιν φέ-
ρειν. οἷον εἰ χορὰ μεγάλη ἐν τάξει φερεμένη,
ἐν μέσῃ τῇ πορείᾳ αὐτῆς χελώνη ληφθεῖ
σα πατοῖτο, καὶ δωρηθεῖσα φύγειν τὴν τάξιν τῆς
χορᾶς. εἰ μὲντοι μετ' ἐκείνης τάξιν αὐτῆς,
καὶ δὲ ἐν ὑπὸ τῶν καὶ δὲ αὐτῇ πάθει.

Τὸ δὲ διὰ τὴν ἐποίησιν κόσμον, ταύτων τῶ

A vituperant. Atque in idem omnino architectū
mundi animamque reducunt. Cui quidem pas-
siones easdem, quas & particularibus animali-
bus attribunt.

DICTVM est alibi, hunc mundum neque
incepisse unquam, neque desinere, sed esse tan-
diu quandiu sunt & diuina. Quod præterea
commercium animæ nostræ cum corpore non
sit animæ melius, etiam ante illos est dictum:
Animam verò totius à hostra accipere atq; cen-
B fere perinde se habet ac si quis in ciuitate bene
instituta accipiens figulorum vel fabrorū æra-
riorum genus, totā vituperet ciuitatem. Ope-
ræ precium verò cōsiderare quā differentī ra-
tione anima mundi gubernet: nempe nō idem
modus est. neque tanquam alligata gubernat.
Nam præter cæteras differentias quæ alibi enū-
meratæ quā plurimæ sunt, illud quoque con-
siderare decebat, nos quidem ligari à corpore:
utpote vinculo iam effecto. In vniuerso verò a-
C hima natura corporis iam ligata, alligat quic-
quid apprehenderit: ipsa verò totius animā
haudquaquam ab his quæ ligat ipsa ligatur:
ipsa enim tanquam domina præbet exordium:
iccirco neque ab ipsis neque cum ipsis patitur.
Nos autem horum domini sumus. Quantum
verò ipsius ad diuinum quod superius est, erig-
itur, integrum simplexque manet nec impedi-
tur: quantum autem eiūdem tradit corpore vi-
tam, nihil ab ipso reportat. Communiter enim
D quod est in alio, eius, in quō est, necessariō acci-
pit passionem. Hoc autem haud vltius sui ali-
quid tradit illi, quod vitam propriam possidet.
Veluti si quid alicui sit insertum, patiente quā-
dem eo, in quō est, cōpatitur: ipsum verò si quā-
do exaruerit, permittit illud suam vitā habere.
Quandoquidē neque extincto hoc, qui in te est
igne, totus ignis exstinguitur: quinetiā neque si
totus ignis exstinguitur, anima illa quicquā pa-
titur, sed ipsa corporis constitutio. Atqui etiam
E si posset per reliqua mundus aliquis esse, nulla
tamen de hoc cura illi animæ foret: quoniam ne-
que constitutio ipsa similis est mundo, atq; cui-
libet animali: sed ibi quidem quasi imminet cō-
sistere iubens, hic autem elementa quasi subter
labentiā secundo quodam vinculo in priorem
ordinem redigantur. At verò illic non habent
quod diffugere possint. Neque igitur intus con-
tinere necesse est, neque extrinsecus cohercen-
do ad interiora retrudere: sed vbicumque ipsius
F natura ab initio voluit, ibi naturaliter singula
permanent: si quid autem eorū naturaliter mo-
ueatur, illa interim patiuntur, quorum naturis
motus eiusmodi minimè congruit. Ipsa verò
quæ natura mouentur, rite feruntur: utpote quæ
vniuersi sunt membra: nonnulla verò hinc pe-
rimuntur, quippe quæ totius ordinem sustine-
re vel declinare nō possint: ceu si chorea ingēs-
agatur ordine, atque in medio eius ductu testu-
do comprehensa alicubi pessundet, cum cho-
ri ordinem effugere nequeat: attamen si ordini
choreæ seipsam annexerit, nec ipsa quidem ab
his aliquid pateretur.

QVOD autem quæri solet, quā ab causam
fecit mundū: idem est, ac si quærat: quare est

VII

Quomodo
facilius ani-
ma mundi re-
gat mundum
quā ani-
ma nostra
corpus no-
strum: Et quā
facile mundus
disponatur.

* μὴ δὲ ἐν
δεδομένη.

* ὁ δὲ αὐτῷ
ἐκείνῳ, καὶ
το αὐτῷ δι-
δωσιν.

* πᾶσι τοῖς αὐτῇ.

VIII

Mundus nō
errore, sed
naturali po-
tentiā factus
est: ei bonus
quā animi
sui similis
quā animi
quā animi.

anima? & quare ipse opifex fecit? Quod primo quidē eorū est, qui sempiternitatis ipsius principium apprehendere moliantur: deinde putāt opificem mundi cōuersum, permutatumq; ab aliquo in aliquid euasisse causam fabricādi. Docēdi itaq; sunt (si modò dociles se præstiterint) quæ eorū natura sit, vt desinant aliquando, quæ sunt veneranda, vituperare: quæ quidem propensius detestantur, cū tamen magnopere deceat venerari: & quisnam dispositionem mūdi iure vituperet, quæ quidem in primis magnitudinem intelligibilis naturæ demonstrat? Si enim ita processit in vitam, vt vitam nō habeat indistinctam atq; confusam, qualia sunt, quæ in mūdo sunt minima, quæ copia mundanæ vitæ assidue die nocteq; gignūtur, sed est cōtinua perspicuaq; & multa, & vbiq; vita sapientiam inestimabilem præ se ferens: quidnam prohibet statutam manifestam deorum intelligibiliū, & pulcherrimā affirmare? Quod si mundana hæc statuta, dum supernum imitatur exemplar, non est idem, profecto hoc ipsum naturaliter habet: alioquin imitatio illius minimē foret. Quod autem obijciunt, dissimiliter imitari, falsum est. Nihil enim prætermisum est eorum, quæ pulchra naturalisq; imago posset habere: siquidē necessarium erat, imitationem hanc extare, neque tamen ex quadam cogitatione artificiosaq; cura. Neque enim fieri poterat, vt ipsum intelligibile esset in vniuerso postremum: quippe cū actum eius esse geminum oportuerit: alterum quidem in seipso manentem: alterum in aliud prodeuntem. Oportuit igitur post ipsum aliud insuper esse. Solum nāq; quod omnium infirmisimum est, ita se habet, vt nihil ipsius ad inferiora descendat: potestas verò mirabilis ibi vigeat. Quapropter & opus inde semper emicuit: ac si mundus alter est hoc melior, quis nam ille? quod si necesse est mundum esse, neq; tamē est alter, solus hic est, qui superioris imaginem imitando conseruat. Terra quidem tota variorum animalium plena est, atq; etiam immortalium, & usq; ad cælum horū plena sunt omnia. Stellæ verò & quæ inferioribus insunt spheris, & quæ in suprema micant, cur dij non sint, cogitari non potest: quippe cum mirabili ordine perferantur, ornatuq; præcipuo circuncurrant. Quid enim in causa esse possit, vt virtutem non habeant, quidue illis impedimenti ad virtutem consequendam? Non enim ibi hæc sunt, quæ terrenos efficiunt malos: neque in corporibus illis vitium est, quale hic quod perturbatur atque cōturbat. præterea quidnam vetat superos, qui in perpetuo viuunt ocio, intelligere: atque mente deum cæterosq; intelligibiles deos accipere? Forsan sapientia nobis præstantior quàm illis adest. At hoc nemo vnquā nisi insanus admiserit: quandoquidem animæ si huc compulsæ à mundi anima descēderunt, quomodo præstantiores sunt, cum vim patiantur? Sanē in animabus, quod superat, præstantius est & melius. Sin autem huc sponte venerunt, cur nam huic regioni detrahitis, in quā spōte venistis? præsertim cum & abire permittat, si cui non placeat habitare. Iam verò si tale est hoc vni-

δὲ τί ἐστὶ ψυχὴ; καὶ διὰ τί ὁ δημιουργὸς ἐποίησεν; ὁ πρῶτον μὲν δὲ χεῖν λαμβανόντων ἐστὶ τὰ αἰεὶ. ἐπειτα οἰονταί τε ἀπὸ τῆς δημιουργίας γεγονέναι. διδασκίον οὖν αὐτὰς, εἰ δὲ γνωμόνως αὐτὰς ἔχουσιν, τίς ἡ φύσις τῶν, ὡς αὐτὰς παύσασθαι τῆς εἰς τὰ ἅμια λειδορίας, ἣν διχερῶς πρῶτον, αὐτὴ πολλῆς, προσήκοντος αὐτῶν, ἡγομένης διλαθείας. ἐπεὶ δὲ τὰ πάντες τῶν διοίκησιν, ὁρθῶς αὐτὰς μέμψαιτο πρῶτον μὲν, ἐν δὲ κινυμένῳ, τῆς νοητῆς φύσεως τὸ μέγεθος. εἰ γὰρ ὅπως εἰς τὸ ζῆν παρελήλυθεν, ὡς μὴ ζωὴ ἀδιόρθωτον ἔχειν, ὅποια τὰ μικρότερα τῶν ἐν αὐτῷ, ἀτὴ πολλῇ ζωῇ τῇ ἐν αὐτῷ αἰνύκτωρ καὶ μετ' ἡμέραν ἡγνᾶται. ἀλλ' ἐστὶ συνεχὴς καὶ ἐναργῆς, καὶ πολλὴ καὶ πανταχῇ ζωῇ, σοφίαν ἀμύχανον ἐν δὲ κινυμένῳ, πῶς οὐκ αὖν τις ἀγαλμα ἐναργὲς καὶ καλὸν τῶν νοητῶν θεῶν εἰποι; εἰ δὲ μιμνῆμενον μὴ εἶναι ἐκείνο, αὐτὸ τὸ κατὰ φύσιν ἔχει. εἰ γὰρ ἐπὶ μιμνῆμενον, τὸ δὲ αἰομοίως μεμιμῆσθαι, ψῶδος. εἰ δὲ γὰρ παραλέλειπται, * ὡς οἰόντες τὸ καλὸν εἰκόνα φυσικῶν ἔχουσιν. ἀναγκαῖον μὲν γὰρ τὸ εἶναι, οὐκ ἐκ διανοίας καὶ ἰσχυρῆς τοῦ μίμημα. εἰ γὰρ οἰόντες τὸ ἐχόντων τὸν νοητὸν εἶναι. εἶναι γὰρ αὐτὰς ἐνέργειαν εἶναι διττῶν. τῶν μὲν, ἐν αὐτῷ, τῶν δὲ, εἰς ἄλλο. εἶναι οὖν εἶναι τι μετ' αὐτῶν. ἐκείνῳ γὰρ μόνον εἰδέναι ἐστὶ πρὸς τὸ κάτω. ὁ τῶν πάντων ἀδυνατώτατος ἐστὶ. δυνάμεις δὲ θωμάσῃ ἐκείνῳ θεῷ, ὡς τε καὶ εἰργάσασθαι. εἰ μὲν δὲ ἄλλο * κόσμος ἐστὶ τῶν ἀμείνων, τίς ἔστι; εἰ δὲ ἀνάγκη εἶναι, ἄλλο * δὲ οὐκ ἐστὶν, ὅπως ἐστὶν ὁ τὸ μίμημα ἀποσώζων ἐκείνῳ. γὰρ μὲν δὲ πᾶσα, ζῶν πικίλων πλήρης, καὶ ἀθανάτων καὶ μεγάλων ἔρανου μετὰ πάντα. ἄσφα δὲ τὰ τε ἐν ταῖς ὑπὸ κάτω σφαίραις, τὰ τε ἐν τῷ αἰωπαίτῳ, διὰ τί εἰ θεοὶ, ἐν ταῖς φερόμενα, καὶ κόσμῳ περιϊόντα. διὰ τί γὰρ οὐκ ὀρετῶν. ἔχουσιν. ἡ τι κώλυμα πρὸς κλήσιν δρετῆς; εἰ γὰρ δὴ ταῦτά ἐστιν ἐκείνῳ, ἀπερ τὰς ἐν ταῖς ποιεῖ κακῆς. εἰ δὲ ἡ τῶν σώματ' κακία ἐνοχλημένη καὶ ἐνοχλῶσα. διὰ τί δὲ * εἰ σωτῆσιν ὅτι * εἰ σωτῆσιν. ὁλοῆς αἰεὶ καὶ ἐν νῶ λαμβάνουσι τὸν θεόν, καὶ τὰς ἄλλων τὰς νοητὰς θεάς; ἀλλ' ἡμῖν σοφία βελτίων ἐστὶ τῶν ἐκείνῳ. ταῦτα τίς αὖ μὴ ἐκφρων γεγεννημένῳ ἀνάχοιτο. ἐπεὶ καὶ αἱ ψυχᾶς εἰ μὲν βιασθεῖσαι ὑπὸ τῆς τῶ πάντων ψυχῆς ἡλθον, πῶς βελτίους αἱ βιασθεῖσαι; ἐν γὰρ ψυχᾶς τὸ κρατῆσθαι, κρατῆσθαι. εἰ δὲ ἐκῶσαι, τί μέμψασθε εἰς ὃν * ἐκόντες ἡλθετε; διδόντ' καὶ ἀπαλλάττεσθαι, εἰ τις μὴ δρεσκοίτο. εἰ δὲ μὴ καὶ πρῶτον ἐστὶ τί δὲ τὸ πᾶν

* ὡν.

* εἰ σωτῆσιν.

* ἐκῶσαι.

πάντες ἐξῆναι ἐν αὐτῇ καὶ σοφίαν ἔχειν, καὶ ἐν ταύτῃ ὄντας εἰσιῶν κατ' ἐκείνα, πῶς οὐ μαρτυρεῖ ἐξήρηται τῶν ἐκεί.

ΠΛΟΥΤΟΥΣ δὲ καὶ πενίας εἰς μέμφοιρον, καὶ τὸ σὺν ἴσιν ἐν τοῖς τοῖς τοῖς ἀπασιν, πρῶτον μὲν ἀγνοεῖ ὡς ὁ ἀπὸ δαίμων * ἐν τοῖς τοῖς τοῖς, τὸ ἴσον ἔχεται, ὅδε τι νομίζει ὅδ' πολὺ καὶ κελὶ μὲν πλεονέχειν. ὅδε τὰς διώσας δούοντας τῶν ἰδιωτῶν, ἀλλὰ τὴν τοιαύτην ἀπὸ δαίμων, ἀλλὰ ἔα ἔχειν καὶ κατὰ μὲν μαθηκέν, ὡς διττός ὁ ἐν ταύτῃ βίῳ, ὁ μὲν τοῖς ἀπὸ δαίμων ὁ δὲ τοῖς πολλοῖς τῶν ἀνθρώπων. τοῖς ἀπὸ δαίμων πρὸς τὸ ἀκρότατον ἢ τὸ ἀνω τοῖς ἢ ἀνθρωπικωτέροις, διττός αὖ ὢν, ὁ μὲν μεμνημένῳ δρετῇ, μετρίσχει ἀγαθῶ πινος. ὁ δὲ φαῦλῳ ὁχλος οἷον χειροτέχνης, τῶν πρὸς αἰάγκην τοῖς ἡπικετέροις, εἰ ἢ φοιτᾷ τις

* ἢ ἡττοτέρων τῶν ἡδονῶν.

* ἢ ἐλαττωτέρων τῶν ἡδονῶν. ὑπὸ ἀδωαμίαις, τί τῶν μαζῶν καὶ ἀμαρτίας εἶναι ἐν τῷ, ἀλλὰ ψυχῆς, ὡς περ πασιπνὴ ἀνέβοις, εἰ δὲ γυμνάσιον εἴη νικῶντων καὶ ἡττομένων. πῶς ἔχει καὶ ταύτῃ καλῶς ἔχει, εἰ δὲ ἀδικεῖ, τί δὲ νὸν τῷ ἀθανάτῳ; καὶ εἰ φοιτᾷ, ἔχεις ὁ δὲ λείας, εἰ δὲ ἡδὴ μέμφῃ, πολιτὸν εἶναι αἰάγκην, ἔχεις, ὁμολογεῖται δὲ καὶ * δικαίως εἶναι ἐν ταύτῃ καὶ καλῶς εἶναι. πῶς οὐδ' ὀρθῶς ἔχει, μέμφεται πόλει διδόντῃ ἐκάστῳ τὴν ἀξίαν, ἔχει δρετῇ τιμήται, καὶ κακίαι τὴν πρὸς ἡμέραν ἀπὸ μίαν ἔχει. καὶ θεῶν ἔμνον ἀγαλματῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἀνωθεν ἐφορῶντες, οἱ ἡττοτέρους αἰτίας φησὶν ἀποφύσσονται πρὸς ἀνθρώπων, πάντες ἀγνοεῖς τὰς ἐξ δρετῆς εἰς τὴν ἐλπίδα, μοῖραν ἐκάστῳ τὴν πρὸς ἡμέραν διδόντες, κατὰ ἀμοιβὰς βίαν, τοῖς πρὸς πηγόμενοις ἀκόλαστον. ἢ ὁ ἀγνοῶν πρὸς τὴν εἰρήνην ἀνθρώπων, περὶ πραγμάτων θεῶν ἀγροικίζομεν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀριστὸν μὲν αὐτὸν πρὸς αἰάγκην γίνεσθαι, μὴ μόνον δὲ αὐτὸν νομίζειν ἀριστὸν διώσθαι ἡρέσθαι. ἔτω γὰρ ἔπαυ ἀριστῶν, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπων ἀλλὰ ἀριστῶν, ἐπὶ καὶ δαίμονας ἀγαθῶν εἶναι. πολὺ δὲ μᾶλλον θεὸς τὰς τε ἐν ταύτῃ ὄντας, κακῶν βλεπόντας, πάντων δὲ μάλα, τὸν ἡγεμόνα τὰς τε πάντας, ψυχῶν μακαριώτατον. ἐν ταύτῃ ἢ ἡδὴ, καὶ τὰς νοητὰς ὑμῶν θεῶν. ὑφ' ἀπασιν ἢ ἡδὴ, τὸν μέγα τὸν ἐκεί βασιλέα, καὶ ἐν τῷ πλήθει μάλα τῶν θεῶν, τὸ μέγα αὐτῶν ἐν δεικνυμένων, ἔτι τὸ συστῆλαι εἰς ἐλπίδα, ἀλλὰ τὸ δεῖξαι πολὺ τὸ θεῶν ὅσον ἐδείξεν αὐτοῖς, τὰς τε διώσθαι θεῶν ἐν δότων, ὅταν μὲν ὡς ἐστὶ, πολλὰς ποιῇ πάντας εἰς αὐτὴν ἀνθρωπίνους, ἔτι ἐκείνον ἔτι πρὸς ἐκείνον ὄντας. ἔτι ὁ κόσμος ὅδε ἐκείνον ἐστὶ κακῶν βλεπόν. ἔτι πᾶς, τὴν ἀνθρωπίνους, quatenus videlicet vnus ipse, qui est permanēs, efficit multos, qui ab ipso cū eti depēdeāt: quippe cū p ipsum ab ipsoq; sint: atqui & hic mūdus p illū est, & illuc suspicit totus:

* δικαίως.

A uersum, vt liceat in eo & sapiētiam comparare, & hic habitātes ad supernorum similitudinem viuere, proculdubio idipsum testatur mūdum desuper dependere.

SI quis autem de mundi sorte queratur, diuitiarum paupertatisque gratia culpans videlicet, quod æqualis in his distributio non contingat, hic prorsus ignorat probū virum equalitatem in his rebus nequaquam exigere: neq; arbitrari homines plus habentes pecuniarum, plus quā priuati habeant, possidere: sed harum rerum studium alijs consulto cōcedere. Nouit profecto uir probus geminam hic esse vitam. alteram quidem proborum, alterā verō multorū: proborumq; vitam ad summum gradum suprēmamq; naturam erigi, eorū verō vitā qui humiliores sunt, similiter esse duplicem: vt altera quidem virtutis memor merito alicuius boni sit particeps: altera verō sit velut turba vilis atque mechanica honestioribus viris necessariā subministrans. Si autem vel committitur homicidium: vel ob infirmitatem animus a voluptatibus superatur, nihil mirum videri debet: hic esse peccata non quidem in mēte, sed in animabus tanquam in pueris atque quibusdā citra pubertatem adolescentulis. Quod si eiuſmodi fors exercitatio quādā sit vincientium atq; victorum, hac quoq; ratione rectē se habet: si nūc autem patiaris iniuriā, nil inde immortalī est graue futurum. Rursus si occidaris, quod & optabas habebis. Si verō adhuc talia dānas, nihil te in hac vrbe moras trahere cogit. Constat præterea iudicia pœnasq; hic esse: quo fit, vt iniustum sit ciuitatem hanc criminari vniciūque pro dignitate distribuentem: in qua honoratur virtus: prauitas meritū reportat dedecus. Neque solum statū hic sunt deorum, sed ipsi quoque dii ab alto prospiciētes: qui facillē apud homines (vt fertur) culpās euadunt atque deuiant: omnia a principio ad finem ordine perducētes, sortemq; vniciūque congruam secundum vitarum vicissitudines distribuentēs. Sortem inquam opēra præcedentia cōsequentem: quam quidem sortem quisquis ignorat, maxime omnium temerarius rudisq; in rebus diuinis euadit. Oportet autem viribus cunctis contendere, vt optimus tandem efficiaris: neq; putare te solum fieri posse optimum, alioquin nōdum optimus esses, uerū cū alios quoque homines optimos esse, tum etiam dæmōnes esse bonos: multoq; magis deos, qui mundum hunc habitantes, superiorem suspiciunt mundum, horū verō omnium maxime totius mundi ducem animā beatissimā: hinc & deos intelligibiles cōlere: præter cunctos denique, & in cunctis magnum ibi regem omnium venerari: quem quidem in multitudine deorū potissimum excellentiam suā demonstrare procul dubio censeamus. Non enim in vniciū duntaxat rem omnem repētē cōtrahere, sed explicare tantam diuinitatis amplitudinē, quantā explicauit ipse, eorū munus est, qui dei ipsius potestatem

Omnia in se diffunduntur in mundo: bonaq; in eo sunt numina: ipse bonus est, ac deus curā habet;

Suspicit & totus & quisque deorum, qui homi-
nibus Dei decreta prenunciant: & quæ ipsis pla-
cent oraculis responsisque declarant. Quod si
sequentes hi dii non idem sunt, quod & primus
deus, profecto hoc ipsum naturæ consentane-
um est. Sin autem superiora despiciere libet, te-
que ipsum quasi non sis deterior magni facere:
memento primum quidem quanto quis meli-
or est, tanto erga ceteros cum homines tuin su-
peros benigniorem esse atque modestiorem: de-
inde oportere dignitatem suam moderatè ser-
uare procul ab omni acerba rusticitate remotū
eatenus se attollentem, quatenus natura nostra
progredi potest, atque existimantem cæteris
quoque aditum ad Deum patere, neque velut
insomnijs peruolantem, solum se Deo proxi-
mè subdere. In primisque cauere decet, ne se-
ipsum ea etiam facultate priuet, quantacunque
animo nostro ad hoc data est, ut deus efficiatur.
Potest autem quatenus mens ipsa ducit. Men-
tem verò transcendere nihil aliud est, quam ab
ipsa mente iam cadere. Credunt autem homi-
nes stulti verbis eiusmodi, cum primū audiunt:
Eris tu quidem omnibus non tantum homi-
nibus, sed dijs quoque præstantior. Multa enim
regnat in hominibus arrogantia: & qui antea
modestus erat humilisque & simplex, confidē-
tius iam effertur, quando audit: Tu quidem es
Dei filius, cæteri autem quos hactenus admira-
baris, non sunt dei filij. Sed neque etiam quæ
ipsi ritu maiorum colunt dei filij sunt: Tu ve-
rò absque controuersia vel labore es ipso cælo
præstantior. Accedit ad hæc quod idem alij
quoque conclamant: ceu si quis numerare nes-
ciens in multorum turba numerare similiter
nescientium audiat alicunde magnitudinem
suam cubitos mille prorsus implere. Quid
nam? si mille cubitorum se existimet? ceteros
autem quinque cubitos non excedere, nesciat
quidem qui, quotque sint ij numeri, hinc tamen
imaginetur numerū quo ipse superat, esse quā-
plurimum. Confitentur præterea Deum hu-
manarum quidem rerum curam habere, totius
autem mundi, in quo sunt homines, nullam:
sed cur nam mundum negligit? Si enim ideo
negligit, quoniam non tantum habet ocij, ut
prospiciat vniuersum, nimirum neque fas est
ipsum inferiora curare. Item dum prospicit ho-
mines, cur non & quæ circumsunt interea con-
spicit? atque ita mundum in quo sunt homines:
sin autem non aspiciat extra, ne mundum vide-
at, neque etiam videt homines. At dicent, illo
homines non egere, attamen mundus indiget.
Quinetiam nouit eius ordinem, & qui sint in
ipso, qua conditione in eo sint, & quo pacto sint
ibi. Proinde quicumque inter homines deo
sunt amici, quæ a mundo contingunt æquo a-
nimo tolerantes, quicquid ex ipso omnium mo-
tu necessario prouenit, rectè ferunt. Neque id qui-
dem iniuria: non enim ad suum cuiusque vo-
tum, sed ad totum ipsum spectare decet, hono-
rantem singulos pro dignitate: eoque pro viribus contendentem, quod omnia quæcunque pos-
sunt natura contendunt, existimantem rursus multa esse: imò verò omnia quæ illuc annitantur,
& quæ consequuntur, esse beata: nonnulla verò quoad sua fert natura, conuenientem sibi sortem
assequi. Profecto vir probus non sibi soli arrogat felicitatis consequendæ potentiā. Non enim ex

καὶ θεῶν ἕκαστος. καὶ τὰ ἐκεῖ περὶ φητὶ
ἀνθρώποις. καὶ χρώσιν, ἃ ἐκείνοις φίλα. εἰ
δὲ μὴ τὸ * ἐστὶν ὁ ἐκείνους ἐστὶν, αὐτὸ τὸ * ἀνθρώ-
πῳ κατὰ φύσιν ἔχει. εἰ δὲ ὑπερορᾶν θέλεις,
καὶ σεμνύνεις σωτὴν ὡς * ὁ χεῖρον: πρῶτον * ὁ χεῖρον
μὲν ὅσω τις ἄρως, πρὸς πάντας διμε-
νῶς ἔχει καὶ πρὸς ἀνθρώπους. ἔπειτα σεμ-
νὸν δ' αἰς μέτρον, μετὰ δὲ ἀγροικίας. ἵππ
ποσὶν ἰόντα, ἐφ' ὅσον ἡ φύσις δύναται ἡ
μῶν ἀνέναι. τοῖς δὲ ἄλλοις νομίζειν εἶναι χῶ-
ραν τῶν θεῶν. καὶ μὴ αὐτὸν μόνον μετ'
ἐκείνων τάξαντα, ὡς περὶ οὐρανὸς πέταται, ἀ-
περορῶντα ἑαυτὸν καὶ ὅσον ἐστὶ δυνάστην ψυ-
χῇ ἀνθρώπου θῶ γνέσθαι. δυνάται δὲ, εἰς
ὅσον νῦν ἄγει. τὸ δὲ ὑπὲρ νῦν. ἡδὴ ἐστὶν ἔξω
τῆς νῦν τοῦ περὶ αὐτὸν. πείθονται δὲ ἄνθρωποι ἀνὸν
τοῖς τοῖς τοῖς τῶν λόγων, ἐξ αἰφνης ἀκῆ-
οντες, ὡς σὺ ἔσθι βελτίων ἀπάντων ὁ μόνον
ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ θεῶν. πολλὴ γὰρ ἐν ἀν-
θρώποις αὐθάδεια. καὶ ὁ πρῶτον ταπει-
νὸς καὶ μέτριος, καὶ ἰδιώτης αἰὲρ, * εἰσὶ καὶ * ἀκῆσει
σεῖε. σὺ εἰ θεὸς πᾶσι. οἱ δὲ ἄλλοι οὓς ἐθαύμα-
ζες, ὁ παῖδες * ὁ δὲ ἀπῶς εἰς ἐκατέρων * ὁ δὲ ἀπῶς
λαβόντες. σὺ δὲ κρείττων καὶ τῶν θεῶν, ὁ δὲ ἐν
πονήσας. εἴτα καὶ σωεπηχῶσιν * ἄλλοις οἷον * ἀλλοι
εἰ ἐν πλείους δὲ θεῶν τῶν εἰδῶν, ἀρίθ-
μῶν δὲ εἰδῶν, πῶς χιλίων εἶναι ἀκῆσει.
τί αὖ ἡ * χιλίοπηχυς εἶναι νομίζοι. τῶν ἄλ-
λων πενταπῆχους εἶναι ἀκῆσει. μόνον δὲ
φαντάζοιτο, ὡς τὰ χιλία δὲ θεῶν μέγας εἴ-
τα περὶ τῶν ἡμῶν περὶ τοῦ θεοῦ. τῶν δὲ κόσ-
μου πάντες ἐν ᾧ καὶ αὐτὸς διὰ τί ἀμελείς εἰ-
μὲν γὰρ ὅτι ὁ ὅλος αὐτῷ πρὸς αὐτὸν ἐλέ-
πιν, ὁ δὲ θεῶν αὐτῷ πρὸς τὸ κάτω, καὶ
πρὸς αὐτὸς βλέπειν. ἀλλὰ τί οὐκ ἔξω βλέ-
πει; καὶ πρὸς τὸν κόσμον δὲ βλέπει, ἐν ᾧ
εἰσιν. εἰ δὲ μὴ ἔξω ἵνα μὴ τὸν κόσμον ἐφορᾷ
ὁ δὲ αὐτὸς βλέπει; ἀλλὰ ὁ δὲ ἐόντων αὐ-
τῶν. ἀλλὰ ὁ κόσμος δὲ εἴται. καὶ οἶδε τί τὰ
ἐν αὐτῶν. καὶ οἱ ἐν αὐτῷ ὅπως ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ-
πως ἐκεῖ. καὶ ἀνθρώπων, οἱ αὖ θεῶν ὡς φίλοι,
πρῶτος μὲν τὰ τῶν κόσμου φέροντες, εἰ-
πὲν τῆς τῶν πάντων φορᾶς ἀναγκαῖον
αὐτοῖς συμβαίνει. ὁ γὰρ πρὸς τὸ ἐκάστω κα-
ταθύμιον, ἀλλὰ πρὸς τὸ πᾶσι δὲ βλέπειν,
τῶν δὲ ἐκάστω κατ' ἀξίαν. πᾶσι δὲ δὲ
αἰεὶ ὁ πάντα πᾶσι δὲ πᾶσι δὲ πᾶσι δὲ πᾶσι δὲ
δὲ εἶναι τὰ πᾶσι δὲ πᾶσι δὲ πᾶσι δὲ πᾶσι δὲ
μὲν τυγχάνοντα, μακάριστα, τὰ δὲ ὡς δυνά-
τῳ ἔχει τὴν πρὸς ἑαυτὸν αὐτοῖς μοῖραν. ὁ γὰρ
αὐτῷ * μόνον διδῶς τὸ δυνάσασθαι. ἐν γὰρ ἡ * μόνον

οὐκ ἔχουσιν * ἐπαγγέλει τὸ ἔχειν, ὁ λέγει τίς ἔχειν: ἀλλὰ πολλὰ εἰδότες, οἳ μὴ ἔχουσι, λέγουσιν ἔχειν καὶ οἰοῦνται ἔχειν, οὐκ ἔχοντες, καὶ μόνοι ἔχουσιν, ὁ αὐτοὶ μόνοι οὐκ ἔχουσι.

ΠΟΛΛΑ μὲν οὖν καὶ ἄλλα, μᾶλλον δὲ πάντα αὐτὸς ἐξετάζων, ἀφρονίαν ἔχει αὐτὸς, καθ' ἕκαστον λόγον δεικνύς ὡς ἔχει. αἰδώς γὰρ τίς ἡμᾶς ἔχει πρὸς πᾶσι τῶν φίλων, οἳ τῶν τῷ λόγῳ εὐτυχόντες * πρῶτος ἡ ἡμῶν φίλοι γινέσθαι, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐπ' αὐτῶν μένουσι. καίτοι αὐτοὶ οὐκ ὀκνεῖσι τὰ αὐτῶν ἐξετάζοντες, δοκεῖν εἶναι ἀληθῆ, ἀξιοπίστως, καὶ οἰόμενοι τὰ αὐτῶν ὅπως ἔχουσιν, λέγειν δὴ αὐτῶν λέγουσιν. ἀλλ' ἡμεῖς πρὸς τὴν γνώμην οὐ πρὸς αὐτῶν λέγοντες. πλεον γὰρ ἔδεν αὐτῶν γιγνοίτο πρὸς τὸ πείθειν αὐτῶν, ἵνα μὴ πρὸς αὐτῶν ἐνοχλοῖτο. οὐκ ἀποδείξαις κομιζόντων πῶς γὰρ; ἀλλ' ἀπαυθαριζομένων ταῦτα εἰρήκαμεν. ἄλλα ὄντος τρόπου, καθ' ὃν αὐτὸς τις θεράπων ἡμῶν, τὴν διασῶν τὰ τῶν παλαιῶν καὶ θείων ἀνδρῶν, καλῶς καὶ τῆς ἀληθείας ἐχομένης εἰρημέναι, τοῖς μὴ ἴστας εἰκένως μὲν οὖν ἐαπὼν ἐξετάζειν. καὶ γὰρ τοῖς ταῦτα ἀκριβῶς λαβῶσι τὰ νῦν εἰρημέναι, ἔσται καὶ πρὸς τῶν ἄλλων ἀπάντων, ὅπως ἔχει, εἰδέναι. οὐκ εἶναι δὲ εἰπόντα, ἐαπὼν τὸν λόγον. ὁ δὲ καὶ πάντα ὑπερβέβληκεν ἀτοπίαν. εἰ δὲ ἀτοπίαν τῶν λέγειν. ψυχὴν γὰρ εἰπόντες νοῦν σὰν κάτω, καὶ σοφίαν πᾶν, εἴτε τῆς ψυχῆς * ἀρξάμεναι, εἴτε τῆς ποιότητος αἰτίας γενομένης, σοφίαν, εἴτε ἀμφω ταῦτον ἐθέλουσιν εἶναι. πᾶς μὲν ἄλλος ψυχὰς συγκαταλήλυθεναι λέγοντες, καὶ μέλη τῆς σοφίας, ταῦτάς μὲν ἐνδύειν λέγουσι σώματα, οἷον τὰ ἀνθρώπων. ἧς δὲ χάριν καὶ αὐταὶ κατήλθον, ἐκείνην λέγουσι πάλιν αὐτῶν κατελθεῖν. οἷον μὴ νοῦν σὰν ἀλλ' ἐνέλαμψαι μόνον τῷ σκότειν. εἴτε ἐκείθεν εἰδῶλον ἐν τῇ ὕλῃ γεγενῆσθαι. εἴτε τῷ εἰδῶλι εἰδῶλον πλάσσαντες, ἐνταῦθα πρὸς τὴν ὕλην ἢ ὑλότην. ἢ ὅτι ὀνομάζειν θέλουσιν, τὸ μὲν, ἄλλο, τὸ δὲ ἄλλο λέγοντες. καὶ πολλὰ ἄλλα ὀνόματι εἰπόντες, καὶ λέγουσιν εἰς ὀπισθοκλήσιν τὸν λεγόμενον πρὸς αὐτοὺς διημιζόντων γινώσκουσιν. καὶ ἀποστάντες τῆς μητρὸς ποιήσαντες, τὸν κόσμον πρὸς αὐτῶν λέγουσιν, ἐπ' ἐχάστω εἰδῶλι, ἵνα σφόδρα λοιδόρησθαι ὁ τῶν θεῶν γράψας.

ΠΡΩΤΟΝ μὲν οὖν εἰ μὴ κατήλθεν, ἀλλ' ἐνέλαμψε τὸ σκότος, πῶς αὐτὸς ὁρθῶς λέγοιτο νενδύκεναι; καὶ γὰρ εἴ μὴ πρὸς αὐτοὺς ἐρῶσεν οἷον φῶς, ἡ δὲ νενδύκεναι αὐτῶν λέγειν πρὸς σῆκει. εἰ μὴ πρὸς τὸ μὲν ἐκείτω πρὸς ἐν τῷ κατῶ, ἡ δὲ, ἡλθε ὁπικῶς πρὸς αὐτὸ. καὶ ἐξ ὧν γενομένη, ἐνέλαμψεν. εἰ δὲ ἐφ' ἐαυτῆς μένουσα ἐνέλαμψε, μηδὲν * εἰς τοῦτον ἐργασμένη,

A eo quod profiteatur aliquid possidere, iam possidet: quin & multa plerique non habere se cognoscunt, habere se iactant, atque etiam non habentes opinantur habere, soli possidere, cum tamen ipsi soli sint qui non possideant.

ALIA præterea multa, imò verò omnia quis discutiens abundè facileque inueniet, qua ratione sigillatim, qualis sit illorum sermo, demonstraret. Non possum equidem pudore non affici amicorum quorundam gratia, qui antequam familiaritatem nobiscum inirent, in sermones eius modi inciderunt: in quibus adhuc nescio quomodo perseverant: quamvis non pudeat eos, sed impensius studeant, ut opiniones suæ veræ proculdubio videantur: vel etiam ipsi rem ita se habere existimant: nos autem ad nptos tantum verba facimus, ad multos autem qui illos audiunt minimè: nihil enim suadendo proficeremus, persuadere conantes, ne ab illis se peruertere permittant, demonstrationes quidem in medium afferentibus, qua enim ratione valeant: sed pertinacius se iactantibus. Cum alter quisdam sit modus, quo quis scribens eos refellat, qui non verentur circa præclarissima verissimaque priscorum diuinorumque virorum mysteria cauillari. Quamobrem illum discussionis modum missum in præsentia faciamus. Qui enim, quæ modò dicta sunt, perfectè comprehenderit, planè qualia sint & reliqua poterunt iudicare. Mitto & in præsentia dictum illud absurditate omnia superans, si modò absurditatem conuenit hanc appellare: aiunt enim, animam atque sapientiam quandam ad id, quod inferius annuisse, siue nutum hunc inchoauerit anima siue sapientia nutandi causa fuerit, siue ambo idem esse velint, alias utique animas descendisse ferunt, & sapientiæ membra, easque ingredi corpora velut humana. Cuius autem gratia animæ collapsæ sunt, illam rursus tradunt minimè labi, quasi non annuerit quidem, sed tantum tenebras illustrauerit. Deinde hinc simulachrum in materia resultasse: deinceps simulachri simulachrum hic formantes per materiam, siue per materialitatem, siue quomodoque cunque nominare velint, aliud quidem hoc dicentes, aliud verò illud, aliaque multa nomina obscuritatis gratia confingentes, cum sic qui apud eos mundi opifex nominatur, efficiunt. Atque descendentem à matre fingentes mundum ab ipso deducunt ad extrema simulachrorum: ut qui hæc scripsit mordacius etiam conuiciaretur.

AT verò si anima illa non cecidit, sed tenebras illustrauit, quomodo rectè dicetur inferius annuisse? Non enim ex eo quod aliquid quasi lumen effluxit ab ipsa, iam dicenda est annuisse: nisi aliud quidem quomodo inferius posset: hæc autem ad id quasi de loco ad locum translata descenderit, factaque propinquo illustrauerit: si autem in se ipsa permanens lumen effudit, nihil in hoc familiarius operata: cur

X
Quantum
errent qui
dicunt, mun
di fabricer
e quod
fecisse mun
dum atque
matrem.

XI
Refellit quod
dicebant, il
lustratione
ab anima in
materiam se
cisse aliam
animam, quod
illam fabri
casse sim
gula.

nam sola anima illustravit, non autem illa etiā quæ in ipso rerum ordine potentiora sunt quā anima. Quod si dicant animam ex eo, quod rationalem mundi notionem in se comprehenderit, potuisse ex ipso rationali discursu illuminare: quidnam prohibet quo minus, cum primū illuminavit, simul quoque mundum effecerit: cur simulachrorum genituram ulterius expectavit? Deinde rationalis ipsa mundi notio, quæ ab illis terra peregrina hospitalisque dicitur, facta à maioribus (vt ipsi ferūt) haud quam effectores deorsum coegit annuere. Præterea quæ nam ratio est per quam materia illustrata non corporum naturam, sed simulachra faciat animarum? Iam verò animæ simulachrū nihil vel tenebris vel materia indigere videtur: sed si quid fiat, mox factum comitabitur effectorem, secumque manebit annexum. Item quod primum infunditur in materiam, vtrum essentia est, an potius (vt eorum verbis utar) excogitamen? Si enim est essentia, quænam erit inter hoc & illud à quo manavit? Sin autem altera est animæ species, siquidem superior rationalis sit, fortè hæc vegetalis est atque genitilis: quod si ita sit, quomodo verum erit, vt honoraretur effecisse mundum? Et quo pacto per audaciam superbiamque fecit, atque omnino quod dicitur per imaginationem quādam? multoque magis quod per ratiocinationem fecisse dicitur sic est confutatum. Quidue rursus oportuit effectorem ex materia simulachroque intus efficere? sin autem dicatur, quod primum infunditur, esse excogitamen: primò quidem interpretandum erit, vnde nomen eiusmodi sit deductum: deinde qua ratione id est, nisi excogitami huic dederit efficiendi virtutem. At verò quonam pacto penes figmentum hoc vis gebit effectio? Dicent vtique, hoc quidem prius fieri, aliud verò deinceps. Verū id sua quadam licentia dicent. Cur autem primò quidem ignis, deinde cætera?

XII
Refellit eadē
et probat
mundum fa-
ctum esse si-
mul totum

SIMILITER quærendum est, qua ratio

ne simulachrum illud nuper genitum aggredia-
tur effectorem recordatione quadam eorum
quæ antea nouerat. Nō enim erat omnino quo
posset cognoscere: neque etiam erat illa quā
illi suam matrem esse dicunt. Accedit ad hæc
quod illi hunc in mundum non tanquam ani-
marum simulachra quædam, sed tanquam ve-
ræ animæ descenderunt, & tamen vix inter il-
los vnus & ad summum duo ex mundo com-
moti, seq̄ue in memoriam reuocantes, vix tan-
dem non nihil eorum quæ viderant animaduer-
sione resumunt. Nōne igitur supra modum
mirabile est, vel simulachrum hoc, etiam si (vt
aiunt) tenuiter, attamen statim genitum excog-
itare superna: vel etiam eius matrem eadem
suspiciari, quæ simulachrum est prorsus materiale? Neque solum illa considerare, & mundi
huius illiusque accipere notionem, sed etiam comprehendere ex quibus efficiatur? Vnde nam
primò ignem fieri cogitavit, existimans oportere id fieri primum. Cur non similiter aliud? Sed
si potuit facere ex eo quod notio eius insignita est igne: cur non insignita mundo? prius enim
oportuit insigniri toto: mundum simul totum effecit. In ipso hancque excogitatio totius signa-
culo

A Διὰ τὴν μόνην αὐτὴ ἐνέλαμψεν. ἀλλ' οὐ τὰ
διωατώπερα αὐτοῖς ἐν τοῖς οὐσιν. εἰ δὲ
τῷ λογισμὸν λαβεῖν αὐτὴ κόσμῳ, ἡδυνη-
θῇ ἐλάμψαι ἐκ τοῦ λογισμοῦ, διὰ τὸ ἐχ-
ῆμα ἐλάμψασαι, ἐκ κόσμον ἐποίησεν, ἀλλ'
ἔμεινε τὴν τ' εἰδῶλον ἡγεῖσιν; ἔπειτα δὲ ὁ λο-
γισμὸς ὁ τῷ κόσμῳ, ἡ γὰρ αὐτοῖς ἡ ἐξ ἑκείνου
μὲν, γενομένη ὑπὸ τ' μείζονων ὡς λέγουσι
B αὐτοῖς, ἐκατήραγεν εἰς νοῦν τὰς ποιήσαν-
τας. ἔπειτα πῶς ἡ ὕλη φωποδεῖται, εἰδῶλα
ψυχικὰ ποιεῖ, ἀλλ' ἐκ σωμάτων φύσιν ψυ-
χῆς δὲ εἰδῶλον, ἔδεν αὐτὸν δέοιτο σκοτῆς ἡ ὕ-
λης· ἀλλὰ γενομένην, εἰ γινέται, πῶς καλεῖται
αὐτῷ ποιήσαντι, καὶ σωρητημένον ἐστὶν. ἔπειτα
πῶς ὁ νοῦς εἰς τὸ τοῦ, ἡ, ὡς φασιν, ἐννόημα; εἰ
μὲν γὰρ εἰς τὸ, τίς ἡ διαφορὰ πρὸς τὸ ἀφ' ἑ-
C εἰ δ' ἄλλο εἰδῶλον ψυχῆς, εἰ ἐκείνη λογικὴ,
πῶς αὐτὴ φυτικὴ καὶ γεννητικὴ αὐτῇ. εἰ δὲ
τὸ τοῦ, πῶς αὐτὴν εἰς τὸ τοῦ, καὶ πῶς δ' ἀλα-
ζονείαν καὶ τόλμαν ποιεῖ, καὶ ὅλως, τὸ διὰ
φαντασίας· καὶ ἐπὶ μάλιστα τῷ λογισμῷ * ἀνέστηται
αὐτῇρηται· τί δὲ ἐπὶ εἰδῶλε ἐμποιεῖν ἐξ ὕλης
καὶ εἰδῶλε τὸν ποιήσαντα; εἰ δὲ ἐννόημα, πρῶ-
τον τὸ ὄνομα ἡπισημαντικὸν ὄθεν. ἔπειτα πῶς
ἐστὶν, εἰ μὴ τῷ ἐννόημα πῶς τὸ ποιεῖν. ἀλ-
D λὰ πρὸς τῷ πλάσματι πῶς ἡ ποιήσις; τὰ
τὸ μὲν πρῶτον, ἄλλο δὲ μετ' ἐκείνο. ἀλλ' ὡς
ἐπ' ἐξ εἰσίας λέγοντες, διὰ τί δὲ πρῶτον πῦρ.

K Αἱ ἄρτι ἡρόμενον πῶς ἡπιχειροῖ. μὴ μὴ
ὦν εἰδέν; ἀλλ' ὅλως οὐκ ἦν, ἵνα αὐτὴ καὶ εἰδέν.
ἔπειτα αὐτὸς, ἔπειτα ἡ μήτηρ, ἡν διδόναι αὐτῷ εἰ-
πα πῶς ἐξ αὐτῆς αὐτὸν μὲν οὐκ εἰδῶλα
ψυχῶν ἐνθάδε ἐλθόντας εἰς τὸν κόσμον τὸνδε,

E ἀλλ' ἀληθινὰς ψυχὰς, μόλις καὶ ἀγαπητὰς
εἶνα ἡ δύο αὐτῶν ἐκ τῷ κόσμῳ κινήσονται.
ἐλθόντας εἰς ἀνάμνησιν, μόλις αἰατώλησιν
λαβεῖν ὦν ποτε εἶδον. τὸ δὲ εἰδῶλον τὸ τοῦ εἰ-
καὶ ἀμυδρῶς ὡς λέγουσι, ἀλλ' ἐν ἄρτι γενομέ-
νον, ἡδυνηθῆναι ἐκείνα. ἡ καὶ τὴν μήτηρα
αὐτῶν, εἰδῶλον ὕλικόν, καὶ μὴ μόνον ἐν θυμῷ
θῆναι ἐκείνα. καὶ * κόσμῳ λαβεῖν ἐννοίαν
κόσμῳ ἐκείνα· ἀλλὰ καὶ μαθεῖν ἐξ ὧν αὐτὸν γένοι-
F το, πῶς δὲ καὶ πρῶτον πῦρ ποιεῖται. οἷον θέν
πῶς δὲ τὸ τοῦ πρῶτον. διὰ τί γὰρ οὐκ ἄλλος
ἀλλ' εἰ εἰδῶλα ποιεῖν, ἐν θυμῷ θῆναι πῦρ.
διὰ τί ἐν θυμῷ θῆναι κόσμον. πρῶτον γὰρ εἰδῶ
ἐν θυμῷ θῆναι τὸν ὅλον οὐ κόσμον ἀθρῶως

* κόσμος

ἑποίει. ἐμπειρεῖχέτο γὰρ καὶ κείνα ἐν τῇ ἐν
 θυμῷ. Φυσικώτερον γὰρ πάντως, ἀλλ' ἔχ'
 ὡς αἱ τέχναι ἐποίει. ὕστερον γὰρ τῆς φύσεως
 καὶ τῆς κόσμου αἱ τέχναι. ἐπεὶ καὶ νῦν καὶ
 τὰ κατὰ μέρος γινόμενα ὑπὸ τῶν φύσεων,
 ἔκ τῶν πρῶτων εἴθ' ἕκαστον. εἴτε φύσεως τῆς
 τῶν· ἀλλὰ περὶ βολὴ καὶ περιεργασίῃ, τυ-
 πῶσα δὴ τῶν καταμύλων παντὸς τῆς ζω-
 ου. Διὰ τὸ οὐ κακῇ ἢ ὑλῇ περιεργασάμετο
 τί πῶς κόσμος, * ἐν τῷ τύπῳ καὶ γῇ καὶ πῶρ
 καὶ τὰ ἄλλα. ἀλλ' ἴσως αὐτοὶ ἔτι κόσμον
 ἐποίησαν, ὡς αὐτὴ ἀληθεστέρα ψυχῇ χρώμε-
 νοι. ἐκείνῳ δὲ ἔτι ἡ γένεσι ποιήσαν· καὶ
 τὸ περὶ δ' αὐτὴ καὶ μέγεθος ἔραν, μᾶλλον δὲ
 ποσὸν εἶναι, καὶ τὴν λόξωσιν τῶν ζωδίων,
 καὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν * τὴν διαφοράν· καὶ
 πῶς γὰρ ἔτι ὡς ἔχον ἐπεὶ αἰτίας δι' αἷς
 ἔτι, ὅτι ἐν δ' αὐτοῦ ἦν. ἀλλὰ πάντως ἀπὸ
 τῶν ἀρίστων τῆς διωάμεως ἐλθούσης, ὅ καὶ
 αὐτοὶ ἄκοντες ὁμολογοῦσιν. ἢ γὰρ ἔλαμψεν
 ἢ εἰς τὸ σκότος ἐξεταδείκνυται, ποιήσει ὁμολο-
 γεῖν τὰς ἀληθείας τοῦ κόσμου αἰτίας. πῶς
 ἔλαμψεν εἶδει, * εἰ μὴ πάντως ὡς εἶδει.
 ἢ γὰρ τὰ φύσιν ἢ πρὸ φύσιν ἢ ἀνάγκη:
 ἀλλ' εἰ μὲν κατὰ φύσιν, αἰετῶς· εἰ δὲ πρὸ
 φύσιν, ὡς ἐν τοῖς ἐκείνῳ τὸ πρὸ φύσιν καὶ
 τὰ κακὰ πρὸ τοῦ κόσμου τοῦδε. καὶ ἔχ'
 ὁ κόσμος αἰετῶς τῶν κακῶν, ἀλλὰ τὰ καὶ τῆς
 τῶν καὶ τῆς ψυχῇ ὅτι ἐν τῷδε. ἀλλὰ πᾶν
 αὐτῆς ἐνταῦθα. καὶ ἔχει ὁ λόγος αἰαφέ-
 ρων τὸν κόσμον δὴ τὴν πρῶτην. εἰ δὲ δὴ καὶ
 ἢ ὑλῇ ὅθεν φανείη. ἢ γὰρ ψυχῇ ἢ νοῦσιν.
 οὐδ' ὅτι τὸ σκότος, φανείη εἶδ' * καὶ με-
 τέλαμψε. πόθεν οὐ τῆς; εἰ δὲ αὐτὴν φῆ-
 σιν ποιήσαν νοῦσιν. ὅτι ἦν δὴ λον, ὅτι
 ὅπως ἀνένευσεν. ἔσθ' αὐτὸ τὸ σκότος αἰ-
 ὄν τῆς αἰσώσεως, ἀλλ' αὐτὴ ἡ ψυχῆς φύσις.
 τοῦτο δὲ ταῦτον ταῖς περιηγησιμέναις ἀ-
 νάγκαις. ὡς περὶ τὰ πρῶτα ἢ αἰτία.

Οἱ ἄρα μεμφομένοι τῇ τοῦ κόσ-
 μου φύσει, ὅτι οἶδ' ὅτι ποιεῖ. οὐδ' ὅτι
 τὸ θράσος αὐτοῦ τῆτο χωρεῖ. τῆτο δὲ ὅτι
 ὅτι ἴσασιν τὰς τῶν ἐφεξῆς, πρῶτων καὶ
 δευτέρων καὶ τρίτων. καὶ αἰετῶς τῶν ἐχά-
 των, ὥς ἔλοιδορητὸν τοῖς χείρεσι τῶν πρῶ-
 των, ἀλλὰ πρῶτος συγχωρητὸν τῇ πάντων
 φύσει, αὐτὸν γέροντα πρὸς τὰ πρῶτα, πάσαι
 μενον τῆς τραγωδίας τῶν φοβερῶν, ὡς οἶον-
 ται ἐν ταῖς τοῦ κόσμου σφαίραις, αἰετῶς

periora cōferre: spernētes omnino tragicos terrores, quos nōnulli mortalibus ex mūdi sphaeris in

culo illa quoque sunt consignata. Ita certē na-
 turalius iudicabitur effecisse. Neque putan-
 dum est artificum more fabricauisse: quippe
 cum artes sint & natura & mundo posteriores.
 Quandoquidē quæ in singulis quotidie specie-
 bus naturaliter generatur, nō ita sūt, ut primō
 quidē fiat ignis: deinde reliqua sigillatim: deni-
 que mixtura cunctōrū, imō verō totius simul vi-
 uentis configuratio necessariam mēbrorum ad
 totū cōplectens connexionē, in mensuris coa-
 lescent. Quid nam igitur obstat, quin in ipso rerū
 ordine materia simul insignita sit totius mun-
 di figura: in quā quidem figura, & terra, &
 ignis, & cætera connexa necessariō fuerint. For-
 san illi ita mundum procreauissent: utpote qui
 meliorem nacti sint animam. Faber verō mun-
 di ita mundum facere nesciebat, quanquam
 præuidere magnitudinem cæli, certamq; men-
 suram, obliquamque signorum texturam, &
 motus sub illis actos, & terram, atque ita hæc
 omnia præuidere, ut singulorum ratio, per
 quam ita se habeant, teneatur, nō simulachri-
 vilius est munus, sed alicuius potius pote-
 statis, quæ proficiscatur ab optimis. Quod
 quidem ipsi quoque vel inuiti cōfitebuntur.
 Illustratio enim illa diffusa per tenebras dili-
 genter examinata faciet, ut veras mundi cau-
 sas fateantur. Quid enim oportebat illuminare,
 si non oportebat omnino? Vel enim secundum
 naturam, vel præter naturam erat illa neces-
 sitas. Verū si secundum naturam, certē ita es-
 set & semper: si autem præter naturam, & su-
 perioribus illis præter naturam aliquid acci-
 dit, proculdubio ante hunc mundum mala fue-
 runt. Neque hic mundus malorum causa
 est, sed superiora sunt huic causa mali: neque
 malum animæ ex hoc accidit mundo: sed po-
 tius mundo huic ab anima, atque ita ratio ri-
 tē discurrens mundum hunc rediget in supre-
 ma. Verū si materiam quoque esse mali cau-
 sam dixerint, vnde nam materia prodijt: ani-
 ma nanque ad inferiora vergens, tenebras (ut
 aiunt) quæ iam erant, uidit atque illustrauit.
 Vnde nam igitur dicemus tenebras prodijisse?
 Si dicant animam ad inferiora vergentem eas
 in medium attulisse, sequetur ante quā in-
 clinaretur anima, tenebras non fuisse: atque ita
 inclinationis causa non in tenebris, sed in ipsa
 natura animæ constat. Id autem nihil aliud
 est, quā causam ex præcedentibus neces-
 sitatibus assignare: quapropter in ipsa rerum prin-
 cipia eiusmodi causa referetur.

QVI ergo naturam mundi vituperat:
 quod agit prorsus ignorat, neque quod eum te-
 meraria arrogantia sua deducat, intelligit. In
 hoc autem errant plerique, quia nesciunt per
 petuū ordinem à primis per media ad tertia: at-
 que ita semper usque ad extrema necessariō de-
 scendentem: neque considerant non decere vel
 inferiores incusare suprema, vel supremorū sub
 sequētia im-
 pbare: sed oportere vniuersi nature
 ex quo animo semper obtēperare, seq; ad ipsos su-
 periores referre.

cutiunt. Quæ tamen salutaria omnia hominibus afferunt. Quid enim hæc in se continent metuendum? quo plerique perterriti debeant homines rationū imperitos & doctrinarū rectæque cognitionis expertes. Quâvis enim ignea sphaerarum corpora sint, non tamen timenda sunt: quippe cum ad vniuersi terræque bonum accommodatissimæ sint. Decet autem animas illarum considerare: penes quas illi magni precij censerī se putant. Et si illarum corpora magnitudine pulchritudineque nostra hæc mirificè antecedunt: atque ad illa quæ naturæ gignuntur efficienda conferunt, & seruāda conducūt. Alioquin quādiu prima sunt, sequentia hæc non fierent. Complent utique vniuersum, mēbraque sunt totius ingentia. Quod si homines præ cæteris animantibus honorandi sunt, multo magis illa, quæ quidem non tyrannidis exercendæ gratia sunt in mundo: sed ornamentum ordinemque efficiunt. Quæ verò fieri dicuntur ab illis, significari ab eis potius quàm fieri, est iudicandum. Prouenire autem quæ sunt differentiæ etiam fortunis. Non enim fieri potest, ut eadem proueniant circa singulos, tum generationis temporibus, tum diuersitate locorum, tum affectionibus animorum inter se longè distantes. Nec rursus exigendum est, ut omnes in mundo sint boni: neque si id fieri nequeat, repente mundi ordinem incusare decet: neque requirere rursus, ut inferiora hæc nihilo à superioribus differant: neque censere id esse malum, quod ad prudentiam est ineptius, minusque bonum, deincepsque procedendo semper in minus. Perinde ac si quis naturam asserat esse malam, propterea quod ipsa non sit sensus: similiterque sensuale malum esse, quoniam nō sit ratio: alioquin apud superos quoque mala esse fateri cogentur. Etenim illic anima est inferior mente, atque mens est inferior alio.

XIIII
Resellit q. di
eunt certo
verborum so
no superāsto
Et: q. mor
bos esse dæ
monia: q.
hæc expelli
quibusdam
verbis q. ri
sibus absq.
virtute.

MAXIME verò hinc rursus efficiunt, ut superna inuiolata non videantur; quod cantilenas quasdam componunt, ad illa pro arbitrio commouenda, non corpora solū & animas, sed etiam his superiora flectenda. Verū per hæc quidnam in his efficiunt? Respondebunt, se fascinationes & delinimenta persuasionesque componere: adeo ut & verba exaudiant, atque trahantur. Si quis videlicet nostrū artificiosè admodum nouerit talia quædam pronunciare, & certa quadam ratione cantus sonosque edere, atque aspiramenta vocis, & sibila, & quæcunque alia apud eos scripta sunt, virtutem magicam continere. Quod si id dicere nolint, imò vocibus incorporea quædam significare, sequetur ut dum suam artem reddere volunt honestiorem, interim & si minus aduertant, gloriam suam è medio tollant. Gloriatur præterea se morbos expellere. Quod si per temperantiam rectamque vitæ regulam facturos id se pollicentur, rectè utique, & philosophorum more loquuntur. Nunc autem cum morbos dicant esse dæmones, eosque verbis expellere, idque professi diuulgant, vulgò

A πάντα μέλιχα τούχουσιν αὐτοῖς. τί γὰρ φοβερὸν ἔχουσιν αὐτὰ, ὡς φοβῶσιν τὰς ἀπείρους λόγων, καὶ πεπεδωμένης αἰηκόας καὶ ἐμμελῆς γνώσεως; ἔγδ' εἰ πύρνα τὰ σώματα αὐτῶν, φοβεῖσθαι δ' εἰ, συμμέτρως πρὸς τὸ πᾶν καὶ πρὸς τὴν γλῶσσαν ἔχοντα. εἰ δ' εἰ τὰς ψυχὰς αὐτῶν * βλέπει, αἷς καὶ αὐτοῖς δὴ πρὸς ἀξίᾳ τῆμοι εἶναι καὶ τοὶ καὶ τὰ σώματα αὐτῶν μεγέθει καὶ κάλλει διαφέροντα, συμπράττοντα καὶ σωεργουῦντα πῶς κατὰ φύσιν γιγνομένοις. ἂ, ὅκ' αὖ οὐ γήροιο, ποτὲ ἐς' αὖ ἢ τὰ πρῶτα, συμπληρουῦντα δὲ τὸ πᾶν. καὶ μεγάλα μέρη ὄντα, τοῦ παντός. εἰ δ' εἰ ἀνθρώποι τῆμοιόν τι πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα, πολλῶ μᾶλλον ταῦτα ἔτι τυραννίδος ἐνεκα ἐν τῷ παντὶ ὄντα, ἀλλὰ κόσμον καὶ τάξιν παρέχοντα. ἂ δ' εἰ λέγεται γίνεσθαι πρὸς αὐτῶν, σημεῖα νομίζειν τῶν ἐσομένων εἶναι γίνεσθαι δ' εἰ τὰ γινόμενα, διάφορα καὶ τύχαις. ἔγδ' οἷόν τε ἦν ταῦτα περὶ ἐκάστω συμβαίνειν, καὶ καιροῖς γινέσθαι, καὶ τοῖς πλείστον ἀφ' ἐστῆς καὶ διαφέσει ψυχῶν. καὶ * ὅκ' ἀπαντητέον πάλιν ἀναδύς * πάντα. ἔγδ' ὅτι μὴ τοῦτο δυνάτον, μέμφοσθαι περὶ τῶν πάλιν ἀξίᾳ μὴ δὲν διαφέρειν ταῦτα ἐκείνων. τὸ τε κακὸν μὴ νομίζειν, ἀλλὰ τὸ ἢ τὸ ἐνδεέστερον εἰς φρόνησιν, καὶ ἐλαττον ἀναδύον. καὶ αἰεὶ πρὸς τὸ σμικρότερον. εἰς ἢ πῶς τὴν φύσιν κακὸν λέγοι, ὅτι μὴ αἰσθησίς ἐστι. καὶ τὸ αἰσθητικόν, ὅτι μὴ λόγος. εἰ δ' εἰ μὴ, κακὰ τὰ κακὰ ἀναγκασθήσονται λέγειν εἶναι. καὶ γὰρ ἐκεῖ, ψυχὴ χαῖρον νῦν: καὶ ἔτ' ἀλλὰ ἐλαττον.

* βλέπει

* ἐκ ἀπα-
τητίον.
* πάντας.

E ΜΑΛΙΣΤΑ δ' εἰ αὐτοὶ καὶ ἄλλως ποιεῖσιν, ὅκ' ἀκέραια τὰ ἐκεῖ. ὅταν γὰρ ἐπασιδᾶς γράφωσιν, ὡς πρὸς ἐκεῖνα λέγοντες, ἔμνον πρὸς τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ ἔτι τὰ ἐπάνω τῆ ποιήσιν, ἢ γοητείας καὶ θέλξεις, καὶ πείσεις λέγασιν καὶ λόγῳ ὑπακύναι, καὶ ἀρεταὶ εἰς ἡμῶν τεχνικώτερος εἰπὴν ταδὶ καὶ ἔτ' ὅσι μὲν καὶ ἡχας, καὶ πρὸς πνύσεις καὶ * μεσικὰς τῆς φωνῆς, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἐκεῖ μαγνύειν γέγραπται. εἰ δ' εἰ μὴ ἐκείναι τῆς λέγειν, ἀλλὰ πᾶσι φωναῖς τὰ σώματα, ὡς πᾶσι οἷς σεμνοτέρως αὐτῶν τὰς λόγους ποιεῖσι φαίνεσθαι, τῆς τοῖς λεληθῆσιν αὐτῶν, τὸ σεμνὸν ἐκείνων ἀφαιρέμενοι. κατὰ μὲν δ' εἰ * νόσον λέγοντες, αὐτῶν, λέγοντες μὲν ὅτι σωφροσύνη καὶ ἡσυχία διαίτη, ἐλεγον αὖ ὁρθῶς, κατὰ περὶ οἱ φιλόσοφοι λέγασιν. νῦν δ' εἰ ὑποσημαίνονται πᾶς νόσος δαμόνια εἶναι, καὶ ταῦτα ἐξαίρειν λόγῳ φάσκοντες δυνάσθαι, καὶ ἀπαγγελλόμενοι, ὅτι μὴ οἱ μὲν αὖ εἶναι δόξαεν πρὸς

* σιγμῆς
τῆς φωνῆς.

* νόσον

τοῖς πολλοῖς οἱ, τὰς τοῖς μάχοις
διωαμεις θαυμάζουσι. τὰς μὲν τοὺς φρονεῖν
πῶς, οὐκ αὖ πείθοιεν, ὡς ἔχαι νόποι τὰς αἰτί-
ας ἔχουσιν, ἢ καμάρτοις, ἢ παλαιομοναῖς, ἢ ἐνδε-
ας, ἢ σήψουσιν, καὶ ὅλως μεταβολαῖς ἢ ἐξωθεν
τῶν ἀρχῶν, ἢ ἐνδοθεν λαβέσταις δηλαδίᾳ
καὶ αἰθεραπείαι αὐτῶν. γαστρός γὰρ ῥυτίσεως, ἢ
φαρμάκων δόσεων, διεχώρησε κάτω εἰς τὸ
ἐξω τὸ νόσημα. καὶ αἵματος ἀφρημένους, καὶ

* ἴστω δὲ.

ἐνδεα δὲ, ἰάσασθαι. ἢ πενήτων τὰς δαίμο-
νίας, καὶ τὰς φαρμάκων ποιήσαντος τήκεσθαι.*
ποτε δὲ ἀθροῦς ἐξελητόντος ἢ μένοντος ἐνδον.
ἀλλ' εἰ μὲν ἐν μένοντος, πῶς ἐνδον ὄντος, ἔ-
νοσῃ ἐπὶ; εἰ δὲ ἐξεληλύθη, διὰ τί; τί γὰρ αὐτὸ
πέμπηται, ἢ ὅπῃ ἐτρέφετο ὑπὸ τῆς νόσου; ἢν ἄ-
ρα ἡ νόσος, ἐτέρως ἔσται τὰς δαίμονας. ἐπειτα
εἰ ἐξ ἐνδον ὄντος αἰτίας ἔσονται, διὰ τί οὐκ αἰ-
νοσῇ; εἰ δὲ γενομένης αἰτίας, τί δὲ τὰς δαίμο-
νας πρὸς τὸ νοσῆναι; τὸ γὰρ αἶπρον, τὸν πυρετὸν
αὐτοαρκέες ἐστὶν ἐργάζεσθαι. γελῶν δὲ ἅμα τὸ
αἶπρον γινέσθαι, καὶ ὁρῶν ὡς περ πικρὸς ἢ
ναίτω αἰτίῳ τὸ δαίμονιον αἰλῶν ὄν. ἀλλὰ γὰρ
ὅπως καὶ ταῦτα ἐρηται αὐτοῖς, ἐὼς χάριν,
δηλον γάρ τινος γὰρ ἐνεκα, ἔχῃ τινος, καὶ τέτων τῶν
δαίμονιων ἐμνήσθημεν. * τὰ γὰρ ἄλλα ἡμῶν
καταλείπω ἀναγνώσκουσιν ἵστατο πείσασθαι. καὶ

* τὰ δ' ἄλ-
λα.

θεωρεῖν ἐκείνο πᾶντα ἔχῃ, ὡς τὸ μὲν πρὸς ἡ-
μῶν εἰδ' ὅτι φιλοσοφίας μεταδιωκόμενον,
πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀπάσιν ἀγαθοῖς, καὶ τῶν ἀ-
πολόγηται τὰ ἡθικὰ μετὰ τὴν φρονεῖν κατὰρῶς
εἰεδικνύται τὸ σεμνόν, ἐπὶ αὐτὰς μετὰ διώ-

* ἐλάττω.

καταλείπει καὶ μετὰ λόγους καὶ μετὰ ἀσ-
φαλείας πολλὰς καὶ * ὁσεβείας καὶ πλείους
πρὸς πῶς ἔχουσιν. τὰ δ' ἄλλα τῶν τριῶν πα-
ραβᾶλλον. τὰ γὰρ τοῖς ἄλλων εἰσπῶντα
κατασκοπεύει διὰ τὸ πᾶν. ἔστι γὰρ αὐτὸν πλεόν.
ἔτω γὰρ περὶ αὐτῶν λέγειν ἡμῶν αὐτὸν πρὸς τοῖς.

ΕΚΕῖΝΟ δὲ μάλιστα δεῖ μὴ λανθάνειν
ἡμᾶς, τί ποτε ποιεῖσιν οἱ λόγοι ἔστι εἰς
τὰς ψυχὰς τῶν ἀκρόντων, καὶ τοῦ κόσμου
καὶ τῶν ἐν αὐτῷ καταφρονεῖν, πεποθέντων.
δυοῖν γὰρ ἑσῶν αἰρέσεων τὰ τυχεῖν τὰ τέλος,
μίας μὲν, τῆς ἡδονῆς τῶν τῶ σώματος τέλος
πιεμένης. ἐτέρας δὲ, τῆς τὸ καλὸν καὶ τῶν
ἀρετῶν αἰρεμένης, καὶ ἐκ θεῶν, καὶ εἰς θεὸν
ἀνήρτηται ἡ ὁρεξις. * ὡς ἔδ' ἐν ἄλλοις θεω-
ρητέον. ὁ μὲν ὑπὸ πικρὸς τῶν πρὸ νοῦν * ἀνε-
λῶν, τὴν ἡδονὴν ἐπὶ τὴν ἡδονὴν ὅπερ ἦν λοιπὸν,
τὰ το διώκειν τὸν ἀρετῶν ἐπὶ τὸν λόγον ἔ-
τος, * ἐπὶ νεανικώτερον, τὸν τὴν πρὸ νοῦν κύρι-
ον ἐπὶ τῶν πρὸ νοῦν μεμψάμενος. καὶ

* ὡς δὲ ἴστω.

ἄλλοις θεω-
ρητέον.

* ἀνε-
λῶν.

* ἐπὶ τὴν νε-
ανικώτερον.

πάντας νόμους τὰς ἐν ταῦτα αἰμασῶν, ἐπὶ τὴν
ἀρετὴν τὴν ἐκ πᾶν τῶν χρόνων ἀφρημέ-
νην, τὸ, πῶς φρονεῖν ἴστω ἐν γέλωτι θέμενος, ἵνα μὴ γὰρ καλὸν ἐν ταῦτα δὴ ὁ φθέρῃ ὑπάρχον, ἀνέλε-
τό, πῶς φρονεῖν, ἐπὶ τὴν ἐν τοῖς ἡθεσὶ σύμφυτον δικαιοσύνην, τὴν παλαιάν ἐκ λόγων ἐπὶ ἀσκήσεως.

A praestantiores habetur. Consuevit enim vulgus
magorum vires nimium admirari: prudentibus
tamen viris nequaquam persuaderet morbos hu-
manos causas non habere: videlicet ex laboribus
vel saturitate, vel indigentia, vel putrefactione
quadam prouenientes, & summam à muta-
tionibus quibusdā vel intrinsecus vel extrinse-
cus orientibus. Declarat hoc nobis curationes
ipsae morborum: siquidem ex fluxu ventris &
pharmacis morbus per inferiora solet educi:

B quinetiam misso sanguine atque ieiunio saepe cu-
ratur. Foran esuriente tunc dæmone, atque ita effi-
ciente pharmaco, ut dæmon liquefiat atque ta-
bescat. Si quando verò quis subito conualefcat,
aut prodeunte aut intus manente dæmone id ef-
ficatur. Quod si etiam permanente, cur regnate
adhuc intus non egrotat? Sin autem foras abiit,
quid nā in causa fuit? Nam quid ipse passus est?
Num quid, quoniam morbo nutriebatur? Erat
igitur morbus aliud quiddā quā ipsa dæmon.

C Præterea si nulla etiam causa existente dæmon
ingreditur, quare non semper ægrotat? Sin aut
præsentia causa solum: quid nam ad ægrotandū
opus est dæmone? ipsa enim causa febrem suffi-
cienter potest accedere. Ridiculum verò est, cū
primū accidit causa, repente adesse dæmonem
quasi sedulo ad id paratū. Cæterū quo pacto &
cuius gratia talia iactantur ab illis, compertū sa-
tis habemus. Huius enim non minus quā alterius
gratia de his dæmonibus modò fecimus mē-
tionem: cætera legentibus vobis considerata
relinquo: illudque in primis ubique animaduerten-
dum, nostræ philosophiæ genus ritè perceptū,
præter omnia reliqua bona morū simplicitatē
vnā cū intelligentiæ puritate cōplecti: neque ina-
nem iactantiā sequi, sed elegantiae dignitatem.
Animositatem præterea cū ratione tutaque cau-
tione & circūspecta prouidentia cōtinere. Reli-
qua verò ad id comparata, idque vicissim ad re-
liqua contraria prorsus ex partibus singulis ap-
parere. Nihil enim ultra dici potest. Nos verò
ita de illis loqui decere videtur.

IN primis autem nos latere non debet, quid
pariant in audientium animis sermones eorum,
qui mundum & quæ in ipso sunt, despiciere per-
suadent. Duplex profectò est electio sectæque
de fine: vnā quidem in voluptate corporis fi-
nem collocat, altera verò honestatem virtutēque
anteponit: cuius quidem appetitio ex deo pen-
det, in deūque refertur. Idque qua ratio-
ne fiat, alibi contemplandum. Epicurus qui-
dem cū prouidentiam sustulisset: quod re-
liquum est, voluptatem oblectamenta que se-
qui præcepit. Gnosticorum verò sermo info-
lentiū etiam dominationem auctoritatemque
prouidentiae propriam, ipsamque prouidenti-
am culpans, & quæ hic sunt leges omnes, atque
virtutem multis sæculis comprobata honore
priuans, & ridiculam existimans temperanti-
am, ne quid boni apud nos esse appareat, ex-
tirpat temperantiam, & iustitiam moribus in-
sitam ratione exercitationeque comparandam,

Quam no-
xia sit mori-
bus opinio,
vitiū perans
totam mun-
di naturam
atque vitam,
et quicquid
in mundo ge-
gnitur aut
etiam ab ho-
minibus agi-
tur.

καὶ

atque omnem prorsus viam, qua quis virtutem consequi possit: adeo ut nihil aliud illis reliquum sit, quam voluptatem sequi, proprijsque rebus duntaxat incumbere, desertaque generis humani communione propriæ solum utilitati studere: nisi forte quis suapte natura sermonibus eiusmodi sit præstantior. Nam eorum quæ apud nos bona honestaque censentur, nihil apud illos bonum existimatur, sed aliud quiddam, quodcunque illi aliquando prosequantur. Quanquam decebat eos qui iam nouerint, hinc iam prosequi, sequentes autem prima hæc nostra corrigere ex diuina natura ad hæc accedentes. Illius namque naturæ duntaxat, quæ voluptatem corporis negligit, est, quid bonum honestumque sit, intelligere. Qui autem virtutis expertes sunt omnino, nullo modo ad superna accedere poterunt. Testimonium id quoque his adhibet, quod nullum faciunt de virtute verbum, sermonemque omnem de his quæ ad virtutem pertinent, omnino dimittunt: neque desinere student, quid virtus & bonum, quotve sint: & omnino quæcunque tam præclara quam multa priscorum disputationibus continentur: neque rursus ex quibus acquirantur bona atque possideantur: neque quo pacto animus excolatur atque purgetur. Quod enim solent dicere, ad deum assicere, nihil prodest omnino: nisi quo pacto inspecturus sis, perspicue doceant. Nam nihil prohibere quis dixerit, quin aliquis aspiciat quidem, nulla tamen abstineat voluptate, neque cohibeat iram: atque commemorans duntaxat ipsum dei nomen, succumbat interim perturbationibus omnibus, neque eas propulsare contendat. Virtus profecto per prudentiam acquisita, ad summumque progressa, deum nobis ostendit: si quis autem absque vera virtute pronunciat deum, nihil habet aliud præter nomen.

XVI

Qui dicunt
nullum in cor-
poribus mū-
di numen es-
se bonū, per-
uersum or-
dinē vniuer-
si, & sibi ad
mūdi mediū
quibus ad
superiora
posse com-
modius per-
uenire.

NEMO putet ex hoc ipso bonum se euasus, quod despiciat mundum, deosque qui in mūdo regnant, cæteraque mundi bona atque præclara. Etenim malus omnis in primis id habet, ut despiciat deos: neque prius aliquis totus est malus, quam despiciat superos. Ac si nondum in alijs omnibus malus sit, ex hoc tamē vno in cūctis malus euadit. Proinde quod aiunt se deos intelligibiles colere, consentaneum siue cognatum nihil habet. Qui enim aliquid amat, quicquid eius, quod amat, cognatum est, dilectione prosequitur. Nam & filios diligis, quorum patrē amas. Anima verò omnis patris illius est filia. Atque animæ in mundi sphaeris sunt intellectuales atque bonæ, cognatæque supernis multo magis quam nostræ. Quo .n. pacto hic mūdos ab illo segregatus esset, quoue modo et dij qui sunt in mūdo? Sed de his quidē in superioribus quoque diximus. Nunc autē affirmandū est, eos qui superiorum numinū cognata despiciūt, neque numina quidē illa cognoscere, sed verbis duntaxat apprehendere. Quinetiā quod aiunt, providentiā ad hæc omnia, vel etiam ad aliquid quodcunque sit, non peruenire, quomodo potest esse piūm? Itē quomodo ipsi omnino consentiētes? Ferunt enim hominū duntaxat curam esse deo. Vtrum verò hominū, dum illic sunt, solummodo vel etiam in

- A καὶ ὅλως, * καὶ ἂν παρὰ αὐτὸν ἀνθρώπων * καὶ αὐτοῖσι. ὡς περ αὐτοῖς καταλείπετα πλὴν ἡδονῶν ἐν τῷ πατρὶ αὐτῶν, καὶ τὸ ἐκείνῳ πατρὶ ἄλλας ἀνθρώπων ἐν τῷ χρεῖας μόνον, εἰ μή τις τῇ φύσει τῇ αὐτῇ κρείττων εἴη τῶν λόγων τῶν. τὰ γὰρ ἡδοναὶ αὐτοῖς καλὸν ἀλλὰ ἄλλοι, ὅσοι τε μετὰ δυνάμει καὶ τοῖς ἐχρήσθησαν ἡδοναῖς ἐν τῷ πατρὶ διακινῶν. διώκοντας δὲ, πρῶτον καταρτίζοντα αὐτὰ ἐκ θείας φύσεως ἡρώδης. ἐκείνης γὰρ τῆς φύσεως καλὸν ἐπαίειν. πλὴν ἡδονῶν τῶν σώματος ἀπαιτήσεως. οἷς δὲ δρετῆς μὴ μετέστιν, ὅτι αὐτοῖς τὸ παρὰ πατρὶς κινήσεντες πρὸς ἐκείνα. μαρτυρεῖ δὲ αὐτοῖς ἐν τῷ πατρὶ, τὸ μὴ δένα λόγον πατρὶ δρετῆς πεποιησθαι. ἐκλελοιπέναι δὲ πάντας πατρὶ, τὸν περὶ τῶν λόγων καὶ μήτε τί ἐστιν ἐπαίειν, μήτε ὅσοι μὴ τε ὅτε τελεωρηται πολλὰ καὶ καλὰ τοῖς τῶν παλαιῶν λόγοις μὴ τε ἐξ ὧν περὶ ἐκείνου, ἐκλήσεται. μὴ τε ὡς θεοῦ πατρὸς ἐταψυχῇ. μὴ τε ὡς κατὰ μέτρον. ὅτι γὰρ δὲ τὸ ἐπαίειν, ἐλέπε πρὸς θεόν, πρὸς γὰρ τὸ ἐργάζεσθαι, ἐὰν μὴ πῶς καὶ βλέψῃ, διδάσκει. πῶς γὰρ καλῶν, ἐπαίειν αὐτὸν, βλέπειν, ἐκ μὴ δὲ μίαν ἀπεχεσθαι ἡδονῆς, ἢ ἀκρατῆ θυμῷ εἶναι. μεμνημένον μὲν ὀνόματι τῷ θεῷ, πρὸς ὅμοιον δὲ ἀπασί πάθεσι, μὴ δὲ αὐτῶν περιώμενον ἐξαίρειν; δρετῆ μὲν οὐκ εἰς τέλος. παρὰ τὸν καὶ αὐτὸν ψυχῇ ἐρρηγομένη μετὰ φρονήσεως, θεὸν δὲ αὐτοῖς αὐτὸ δὲ δρετῆς ἀληθινῆς θεὸς λέγόμενον, ὀνομαζέσθαι.
- D Οὐ γὰρ αὐτὸ κατὰ φρονήσιν κόσμος καὶ θεῶν τῶν ἐν αὐτῷ καὶ τῶν ἄλλων καλῶν, ἐργάζοντες ἐστὶν ἡρώδης. καὶ γὰρ πᾶς κακὸς καὶ πρὸς τὴν κατὰ φρονήσιν αὐτῶν καὶ μὴ * πρῶτον πᾶς κακὸς κατὰ φρονήσιν καὶ εἰς τὰλλα μὴ πάντα κακὸς εἴη, αὐτῷ τῷ αὐτῷ γὰρ γὰρ πᾶς εἴη. καὶ γὰρ αὐτὸ καὶ ἡ πρὸς τὴν νοητὴν θεῶν λεγομένη αὐτοῖς πμῆ, ἀσυμπαθὴς ἀνένοισι. τὸ γὰρ φιλεῖν πρὸς ὅτιον ἔχων, καὶ τὸ συγγενὲς πᾶν ἐφύλαττε, ἀσπάσει. ἐκ τῶν πατέρων, ὡν τὸν πατέρα ἀραπαῖ. ψυχῇ δὲ πᾶσι * πρὸς ἐκείνα. ψυχῇ δὲ ἢ ἐν τῷ τοῖς καὶ νοεραῖς καὶ ἀραπαῖ, καὶ συναφῆς τῶν ἐκείνῳ πλὴν ἄλλων, ἢ αἰνῶν. πᾶς γὰρ αὐτὸ ἀποτμηθεὶς ὁ δὲ κόσμος ἐκείνης ἦν; πᾶς δὲ οἷον αὐτῷ θεοῖς; ἀλλὰ ταῦτα μὲν, καὶ πρῶτον. νῦν δὲ, ὅτι καὶ τῶν συγγενῶν ἐκείνοις κατὰ φρονουῦντες, ὅτι μὴ δὲ ἐκείναι ἴσασιν, ἀλλὰ ἢ λόγῳ. ἐπεὶ καὶ * τὸ πρὸς νοῖαν μὴ διὰ νείων εἰς τὰ τῆς δὲ. * εἰς τὸ ὅτι οὐκ, πᾶς * εἰς ὅτι.
- G Διότι βεβαιῶς; πᾶς δὲ καὶ σύμφωνον εἰαυτοῖς; λέγεται γὰρ αὐτῶν πρὸς νοῖαν αὐτὸ μόνον, πᾶς ὅτι δὲ ἐκείνῳ γενόμενον, ἢ καὶ ἐκείνῳ ὄντων, terra.

οὐ γὰρ ἐκεῖ, πῶς ἡλθόν; εἰ δὲ ἐνθάδε, πῶς ἐπὶ A
 εἰσὶν ἐνθάδε; πῶς ἢ ἔχ' αὐτοὺς ἐστὶν ἐνθάδε; πό-
 θεν γὰρ γνώσεται, οἳ εἰσὶν ἐνθάδε; πῶς δὲ, ὅτι
 εἰς τὰς ἐόντες, οὐκ ἐπ' ἐπελάθοντο αὐτῶν, καὶ
 ἤθελον κακοῖς; εἰ δὲ γνώσκει τὰς μὴ ἡγομέ-
 νους κακὰς, ἔτι τὰς ἡγομένους γνώσκει, ἵνα δια-
 κρίνη ἀπ' ἐκείνων αὐτὰς. πᾶσιν ἔν παρούσαι.
 καὶ ἐστὶν ἐν τῷ κόσμῳ τῷδε, ὅς τις ὁ τρόπος. B
 ὡς περ καὶ μετέχει αὐτῶν ὁ κόσμος. εἰ δὲ ἀπεσι-
 τῶν κόσμου, καὶ * ἡμῶν ἀπέστη. καὶ ἔτι αὐ-
 τοῖς πλεονάζει αὐτῶν, ἢ τῶν μετ' αὐ-
 τῶν. ἀλλ' εἴπερ ὑμῖν παρόνοια τις ἐρχεται ἐκεῖ-
 θεν, εἴπερ οὐ βέλεσθε, ἀλλ' ὅγε κόσμος ἐκεῖ-
 θεν ἔχει, καὶ οὐκ ἀπολείπειται, ἔτι δὲ ἀπολεί-
 φθῆσεται. πλὴν γὰρ μάλλον τῶν ὁλῶν ἢ τῶν
 μερῶν, ἢ παρόνοια καὶ ἡ μέθεξις, καὶ κείνης τῆς
 ψυχῆς πολλὸν μάλλον δὴλοῖ δὲ, καὶ τὸ εἶναι, C
 καὶ τὸ ἐμφρόνως εἶναι. τίς γὰρ ἔτι τεταγμέ-
 νος ἢ ἐμφρόνων, τῶν ὑπερφρονούντων ἀφρό-
 νως; ὡς τὸ παῖν ἢ τῶν βαλλόντων; καὶ γελοῖον,
 καὶ πολλὸν τιμῶν ἀποπλανῆσαι ἔχει. ἔτι μὴ τῶν λό-
 γων ἐνεκα τῶν βαλλόντων, οὐκ ἔξω αὐτῶν *
 ἀσεβεῖν ἡγοῖτο, καὶ δὲ τὸ ζῆτεῖν περὶ τῶν
 * ἐμφρόνων, ἀλλὰ τυφλῶν πιν. ἔτι πάντ' αὐ-
 τῶν ἔτι αἰσθάνει, ἔτι νοῦν ἔχοντες. καὶ D
 πόρρω τῶν νοητῶν κόσμον ἰδεῖν οὐκ ἔστι, * εἰς
 τῶν ἐν βλεπέει. τίς γὰρ αὐτὸν μακρὸς ἀνὴρ εἴη,
 ὃς τὴν ἐν νοητῷ ἀρμονίαν ἰδὼν, ἔκινῃσεται
 τοῖς ἐν φθόγχοις αἰσθητοῖς ἀκρόων; ἢ τίς γεω-
 μετρίας ἐν δόξαις ἐμπερῶν, ὃς τὸ σύμμε-
 τρον καὶ ἀνάλογον καὶ τεταγμένον ἰδὼν δι'
 ὁμμάτων, οὐκ ἠδῆσεται; εἴπερ ἔχ' ὁμοίως
 τὰ αὐτὰ βλέποντες, ἔτι δὲ ἐν ταῖς γεγραμμέναις, E
 οἱ δὲ ὁμμάτων τῶν τῆς τέχνης βλέποντες.
 ἀλλ' ὅτι γινώσκοντες μίμημα ἐν τῷ αἰσθη-
 τῷ, τοῦ ἐν νοήσει κειμένου, οἷον ἰορρυβοῦνται
 καὶ εἰς ἀνάμνησιν ἔρχονται τῶν ἀληθινῶν ἐξ ἑ-
 δὴ πάντες καὶ κινουῦντες οἱ ἐρωτες. ἀλλ' ὁ μὲν
 ἰδὼν κάλλος ἐν παρῶντι ὁ μεμιγμένον,
 φέρει ἐκεῖ. ἀργὸς δὲ πρὸς ἑαυτὸν τὴν γνώ-
 μιν, καὶ εἰς ἑὴν ἄλλο κινῆσεται, ὡς ἴε ὁρῶν σύμ-
 παντα ἢ πρὸς αἰσθητῷ κάλλει, σύμπαντος ἢ F
 συμμετρίας, ἔτι μὴ μάλλον ὁ παρῶντα ταύ-
 τῶν, καὶ τὸ ἐμφανόμενον ἐν τοῖς ἀστροῖς εἶδος,
 καὶ πόρρωθεν ἔστιν, καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔτι
 σέβας αὐτῶν λαμβάνει, οἷα * ἀφ' ὧν καὶ ἀ-
 ρα ἔτι ταῦτα κατενόησεν, ἔτι ἐκείνα εἶδε.

ΚΑΙ τοῖς ἐκ μισθῶν αὐτοῖς ἐποίει τὴν τῶν
 σώματος φύσιν, διότι ἀκηκόασι πλάτωνος G
 πολλὰ μεμψαμένους τῶν σώματι, * οἷα ἐμπό-
 διον παρέχον τῇ ψυχῇ, ἔτι πᾶσαν, τὴν σώμα-
 τικὴν φύσιν * εἴτεν χεῖρονα, ἐλθὼν ταύτην
 περιελόντας τῇ θάλασσῃ, ἰδεῖν τὸ λοιπὸν,
 σφαῖραν νοητῶν, τὸ ὅτι τῷ κόσμῳ ἐδ' ἐμπεριεχέσθαι, ψυχῆς ἐν ταῖς αὐτῶν τῶν σωμάτων

terra viuentiū. Si illic, quomodo descenderūt?
 Si autem & hic, quomodo sunt adhuc in terra?
 Rursum cur non sit & hic deus? Vnde enim co-
 gnoscet hic eos esse? Et quomodo compertū ha-
 bet, quod hic viuentes deficientesq; ab ipso facti
 sunt mali? Quod si cognoscit animos nodū ma-
 los, nimirū & malos iam factos animaduertit:
 vt hos ab illis discernere valeat. Itaq; omnibus
 aderit: eritq; hoc in mūdo, quacūq; ratione ad-
 sit. Quapropter eius particeps erit mūdus. Sin
 autē abest à mūdo, à vobis quoq; aberit: nihilq;
 vel de ipso, vel de his quæ post ipsum loqui va-
 lebitis, At siue quædam vobis illinc prouidētia
 fauet: siue quodcūq; velitis, certē & hic mūdus
 illinc similiter habet, neq; destitutus est à deo,
 neq; unquā destituetur. Multo enim magis vni-
 uersorum, quā partium curam deus habet: mā-
 gisq; totum quā pars mundi diuinitatis est par-
 ticeps. Atqui & vniuersi anima à deo curatur
 magis atq; exornatur. Declarat hoc ipsum esse
 mundi, esseq; sapienter. Et quis nam eorum qui
 stultē superbiunt, tā ordinatus est atq; sapiens,
 quā vniuersum? Imò verò ridiculum est pror-
 susq; absurdū in cōparationem hæc adducere.
 Et quisquis aliter quā disputādi gratia cōparat,
 ab impietate alienus esse nō potest. Nēpe de his
 ambigere nequaquā prudentis est, imò ceci cus-
 iusdā potius, & omnino neq; sensum habentis,
 neq; mentem, proculq; ab ipsa intelligibilis mū-
 di cognitione semoti, quippe cū hūc mundum
 minimē videat. Quis enim vir musicus erit, qui
 cum intelligibilē cōprehenderit harmoniā, nō
 deinde commouetur, cum harmoniā sentit in
 vocibus resonantem? Aut quis geometriæ nu-
 merorūq; peritus, qui, vbi conspiciat spectacu-
 lum cōgrua proportionē cōpositum, nō admo-
 dum delectetur? Si quidē haud quaquā simili-
 ter conspiciunt eadem, vel in descriptionibus
 ipsis atq; picturis, qui per artificiosos oculos cō-
 tuentur. Sed animaduertunt imitationē quan-
 dam in eo quod sentitur, illius quod est in intel-
 ligentia positū. Itaq; quasi stupent, in veri-
 moriam reuocantur. Ex qua quidem affectione
 amores insuper oriuntur. At verò qui pulchri-
 tudinē in vultu cernit aptius refulgentē, ad in-
 telligibilem eleuatur. Ille igitur animo erit pror-
 sus ignauo: neq; ad aliquid vnquā aliud incitas-
 bitur. Quisquis vidēs cūcta in hoc mūdo præ-
 clara spectacula, absolutūq; ordinē ex perfecta
 mensurarū proportionē cōpositum, ac speciem
 in stellis quāuis longē remotis mirificē resplen-
 dentem, hinc nō admiratione intentissima con-
 templetur, & colat, qualia videlicet à qualibus
 proficiantur admirans. Alioquin neq; hæc cō-
 siderauit, neq; illa cognouit.

ET si fortē ad odium corporis prouocati
 sunt à Platone, vbi de corpore queritur, quod
 impediāt animam, & vbi totam corpoream na-
 turam longē inferiorem anima iudicat, oportet
 tamen naturam corporis intelligētia segre-
 gantes inspicere reliquū, intelligibilem videli-
 cet spheram in se mundanā speciem cōplecten-
 tem, animas in ordine absq; corporibus magni-
 tudinis cōparatū, ψυχῆς ἐν ταῖς αὐτῶν τῶν σωμάτων

XVII
 Super multū
 dum corpo-
 reum est mū-
 dus anima-
 lis mobilis
 quodammo-
 do, & dimē-
 siones corpo-
 rum sua vir-
 tute magni-
 tudine possi-
 dens: & pro-
 ducens mū-
 dum hunc
 ipsa sua vir-
 tute stabili-
 tate & pul-
 cherrimus
 ipse pulcher-
 rimum.

* ἡμῶν.

* ἀσεβεῖν.

* ἐμφρόνων.

* ὅς τῶν.

* ἰσομεθῆ-

* ἀφ' οὐρανῶν.

* οἷα ἐμπό-

* διὰ παρέχον-

* τῇ ψυχῇ.

* εἴτε.

μήγεθ' ὁ δ' ἔσται, κατὰ τὸ νοητὸν εἰς διάστα-
σιν παρὰ τὰ γὰρ ὡς τῷ μεγέθει τῶ γενομέ-
νῳ, τῷ ἀμερῆϊ ἴσ' ὡς δ' αἰγμάτων εἰς δύνα-
μιν ἐξίσωθ' ἔλθαι. τὸ γὰρ ἐκεῖ μέγα ἐν δυνά-
μει, ἐν ταύτῃ δ' ὁ γὰρ κ' εἴπε κινεμένην ταύ-
την τὴν σφαιρὰν ἐβλάστοντο νοεῖν, πείραζο-
μένην ὑπὸ θεῶν δυνάμεως, δρχλὼ καὶ μέ-
σαι καὶ τέλ' ὅς τῃ πάσης ἔχοντο, εἴπε ἐς ὧ-
σαν ὡς ἔπω, καὶ ἄλλο τι διοικήσης, καλῶς αὖ
ἔχεν εἰς εἰνοίαν, τὸ δὲ τὸ πᾶν ψυχῆς διοι-
κήσης. οὐ γὰρ τὸ δ' ἔστι καὶ τὸ σῶμα αὐτῇ, ὡς
ἔστι αὖ παθῆσης, δ' ἔστι δ' ἐτέρῳ, ὅτι μὴ θε-
μῖς φθονὸν ἐν τοῖς θεοῖς εἶναι, ἔχεν εἰς δύνα-
ται, λαμβάνειν ἑκάστα. ἔτω αὐτὰς διανοεῖ-
σθαι καὶ κόσμον, ἵσ' ὅτι τὸ διδόν' ἵσ' ἵσ' καὶ τὸ
ψυχῇ δυνάμεως, ὅτι τὴν σῶματος φύσιν
ἐ καλῶς ἔσται, ἐποίησεν, ὅσον ἦν αὐτῇ καλῶς
νεοταί, μετέχεν καλῶς, ὅτι αὐτῇ τῆς ψυχῆς
θείας ἔστις κινεῖ. εἰ μὴ ἄρα αὐτῇ φαῖεν μὴ κί-
νεσθαι, μὴ ἵσ' διαφόρως αἰσχροῦ καὶ καλῶ ὅτι
σῶμα. ἀλλ' ἔστις ἵσ' διαφόρως αἰσχροῦ καὶ
καλῶ ἐπὶ τῇ δόματι, ἵσ' καλὰ μαθήματα. ἵσ'
ἵσ' τῶν πίνων. ἵσ' δ' ἐστὶν τῶν πίνων. καὶ γὰρ διὰ
τὰ πρῶτα, ταῦτα. εἰ γὰρ μὴ ταῦτα, ἔδ' ἐκείνα.
μετ' ἐκείνα τῶν ταῦτα καλῶ, ἀλλ' ὅταν λέ-
γῃσι, κατὰ φρονεῖν τῶ τῇ δ' ἐκαλῶς, καλῶς
αὖ ποιεῖν, τῶ ἐν παισὶ καὶ γυναιξὶ καταφρο-
νοῦντες, ὡς μὴ εἰς ἀκολασίαν ἡτῶσθαι. ἀλλ'
εἰδέναι δ' εἴ, ὅτι οὐκ αὖ σμύνουσιν, εἰ αἰσχροῦ
καταφρονεῖν. ἀλλ' ὅτι καταφρονεῖσι πρὸς
περὶ εἰπόντες καλὸν. καὶ ὡς διὰ τῶν πρῶ-
των. ἔπειτα ὅτι ἔτ' αὐτὸν καλῶ. * ὅτι μέρη καὶ
ὅλως καὶ πᾶσι καὶ παντί. ἔτ' ὅτι ἐστὶ τοιαῦ-
τα καλῶ καὶ ἐν αἰσθητοῖς, καὶ τοῖς ἐν μέρει,
οἷα δαιμόνων, ὡς γεμῆσαι τὸν πεποιηκό-
τα, καὶ περὶ τῶν, ὡς ἐκείν. ἐστὶ δ' ἔστιν ἀμή-
χανον, τὸ ἐκεῖ καλῶς εἰπῶν, οὐκ ἐχόμενον
τῶν. ἀλλ' ἀπὸ τῶν, ἐπ' ἐκείνα ἰόντα. μὴ
λοιδορούμενον δ' ἐστὶς. καὶ εἰ μὲν καὶ τὰ σῶ-
μα καλῶ, σύμφωνα ἀλλήλοις εἶναι λέγειν,
εἰ δ' ἐστὶ ἐνδον φαῦλα, τοῖς βελτίωσιν * ἡτ-
τῶσθαι. μὴ δ' ἐποπτεῖ δ' ἐστὶ ὄντως τὸ κα-
λὸν ὃν τὰ ἔξω, αἰσχροῦ εἶναι τὰ ἐνδον. ἵσ' γὰρ τὸ
ἔξω πᾶν καλὸν, κρατήσαντο. ἐστὶ τῶ ἐν-
δον. οἱ δ' ἐστὶ λεγόμενοι καλοὶ, πᾶνδον αἰσχροῖ
ψυχῶς καὶ τὸ ἔξω καλῶ. ἔχουσιν. εἰ δ' ἐστὶς
φῆσαι ἐωρακέναι καλῶς ὄντως ὄντας, αἰσχροῦ
δ' ἐστὶ τὰ ἐνδον, οἷμαι μὲν * αὐτὸν μὴ ἐωρακέναι
ἀλλ' ἄλλως εἶναι νομίζειν τῶ καλῶ. εἰ δ'
ἄρα, τὸ αἰσχροῦ αὐτοῖς ἡπικλήρον εἶναι, κα-
λοῖς τὴν φύσιν ἔστι. πολλὰ γὰρ ἐστὶ δ' ἐστὶ τὰ
κωλύματα εἶναι ἐλθεῖν εἰς τέλος. τῶ ἵσ' παντί

* ἐπὶ μέρει
ἐστὶ καὶ πᾶ-
σι. ἐ. παντί.

* ἡλατῶ-
σθαι.

* αὐτόν.

A tūdinem sub ratione intelligibili dantes, atque
in distantiam producentes: adeo ut eius, quod
gignitur, magnitudine ad rationem impartibi-
lem exemplaris pro viribus adequatio fiat. Quod
enim illic est virtute magnum, hic mole magnū
evadit. Ac siue agitatam hanc ipsam sphaeram
considerare voluerint, a diuina potētia, continē-
te totius sphaeræ principiū mediāque & finē cir-
conductā: siue cōsistentem, quasi nōdum quic-
quam aliud gubernantem, profectō sic ritē ad
excogitandam animā, quæ mūndum guber-
nat; accedent. Ac si deinceps animæ corpus
B annectant, non ita videlicet, ut hæc aliquid
pariatur, sed aliquid potius alteri largiatur:
propterea quod nefas sit, esse penes deos inui-
diam: quo minus singula inde pro facultate per-
cipiant, rectē admodum de mūdo sentire iu-
dicabuntur. Ingentem ex eo potentiam in mū-
di anima cogitantes, quod naturam corporis,
per se minimē pulchram, pro ipsius capacitāte
C participem pulchritudinis efficit. Quæ qui-
dem pulchritudo animas ad se rapit quasi diui-
nas. Nisi forsan illi dixerint suos animos ab hac
minimē incitari, neque differenti ratione cor-
pora turpia formosaque spectare. Quod si id
admittatur, sequetur etiā, ut neque erga tur-
pia atque honesta studia differēter afficiantur.
Neque doctrinas pulchras cæteris antepōnant,
neque ergo contemplationem ipsam, neque igi-
tur ipsum deū. Etenim hæc ppter prima sunt
bona uel pulchra. Si igitur hæc bona pulchræ
D nō sunt, conijcimus neque illa quidem esse bona,
vel pulchra, itaque post illa iam hæc bona pul-
chræ uel censentur. Proinde quoties aiunt, hanc
se pulchritudinem nihili pendere, si formam in
pueris mulieribusque contemnant, ne libidini
pareant, rectē utique faciunt. Veruntamen nos
latere non decet, eos nequaquam gloriaturos,
si turpe aliquid nihili penderent. Sed hoc ipso
iam gloriari, quod spernant quod prius conces-
serant esse pulchrum, ipsique affecti quodam-
modo fuerint. Præterea non eandem esse pul-
chritudinem in parte atque toto & omnibus
atque vniuerso. Denique multa esse adeo pul-
chra in rebus etiam quæ sentiuntur, particula-
resque sunt, velut in ordine dæmonum, ut ho-
rum auctorem sepe hinc admodum admiremur,
facileque hæc ab eo facta credamus. Atque hinc
auctoris inæstimabilem pulchritudinem lauda-
re possumus. Si modō his quidem nequaquam
irretiamur: sed ab his ad illa uolemus, neque
F opera hæc illius vituperemus. Profectō si in-
teriora quoque, sicut exteriora, pulchra sunt, cō-
sentire inter se affirmare debemus. Sin autē in-
terna mala sunt, in melioribus diminuta fuisse.
Sed certē fieri nequit, ut qd' est extrinsecus re-
vera pulchrū, intrinsecus sit deformē. Etenim
qd' extrinsecus pulchrū est omnino, eo qd' est
interius superate, fit tale. Qui verō dicuntur aspe-
ctu quidē pulchri, intus verō turpes, falsā quo-
que habet extrinsecā pulchritudinem. Quod si
G quis obijciat se uidisse formosos quidem corpo-
re, animo tamē turpes, arbitror equidē non vi-
disse, sed alios quosdā pulchros existimare: ac si fortē viderit, assero turpitudinem aduentitiā illis
esse natura pulchris. Multa enim apud nos sunt ad finē cōsequendū impedimēta. Toti aut mūdo,
aspectu

καλῶ ὄντι, τί ἐμπόδιον ἦν, εἶναι καλὸν καὶ ταῦτόν. καὶ μὲν οἷς μὴ τὸ τέλειον ἀπέδωκεν ἐξ ἀρχῆς ἢ φύσις, τῆς τῶν τάχα αὐτῶν ἐλθεῖν εἰς τέλος. ἡμοιοῦν ὥς περ καὶ φαύλοις ἐνδέχεσθαι ἡμεῶν. τῷ δὲ παντὶ, ὅσον ἦν ποτε παμδιῶς ἀπλεῖ εἶναι, ὃ δὲ περσεγένετο αὐτῷ περὶ ὄντι, καὶ περσεπύγετο εἰς σῶμα πόθεν γὰρ; πάντα γὰρ εἶχεν· ἀλλ' ὃ δὲ εἰς ψυχὴν πλάσσειεν αὐτῆς. εἰ δ' ἄρα τῷ τῆς αὐτῆς χαρίσμετο, ἀλλ' ὃ κακόν τι.

* ἡμῶν

ΑΛΛ' ἴσως φήσιν, * ἐκείνο μὲν τῆς λόγος φύγειν, τὸ σῶμα ποιεῖν, πόρρωθεν μὲν συῦντας· τῆς δὲ ἡμετέρας κατέχειν τὴν ψυχὴν πρὸς αὐτὸ. τῷ δὲ ὁμοίον αὐτῇ, ὡς περ αὐτὸ εἰς δύο οἶκον καλὸν τὸν αὐτὸν οἰκόντων, τῷ μὲν ψέγοντο· τὴν κατασκευάζει καὶ τὸν ποιῶσάντα, καὶ μένοντος ἐκ ἡπτόν ἐν αὐτῷ. τῷ δὲ, μὴ ψέγοντο, ἀλλὰ τὸν ποιῶσάντα, τεχνικώτατα πεποιηκέναι λέγοντο. τὸν δὲ χρόνον ἀναμένοντο· ἕως αὐτῇ καὶ αὐτῷ ἀπαλλάξεσθαι, ὃ μὴ κέτι οἶκος δεήσειν. ὃ δὲ σοφώτερος εἶναι οἰοῖτο, καὶ ἐπιμύθεον· ἐξελθεῖν, ὅτι οἱ δὲ λέγειν ἐκ λίθων ἀψύχων τῆς πείχης καὶ ξύλων συνεστάναι. καὶ πολλὰ δὲ εἶναι τῆς ἀληθείης οἰκήσεως· ἀγνοῶν ὅτι τῷ μὴ φέρειν τὰ ἐναγκαῖα διαφέρει. εἴπερ καὶ μὴ ποιεῖται δυσχεραίνειν, ἀγαπῶν ἡσυχίαν τὸ κάλλος τῶν λίθων. δεῖ δὲ μένειν μὲν ἐν οἴκῳ σῶμα ἔχοντα, κατασκευασθῆσιν ὑπὸ ψυχῆς ἀδελφῆς ἀγαθῆς· πολλὰ δὲ δυνάμειν εἰς τὸ δημιουργεῖν ἀπόνως ἐχέσης, ἢ ἀδελφῆς μὲν καὶ τῆς φαυλοτάτης ἀξίῳσι περσεπνέπειν· ἡλιον δὲ καὶ τῆς ἐν τῷ ἔργῳ ἀπαξίῳσιν ἀδελφούς λέγειν. ὃ δὲ τὴν χάσμα ψυχῶν σώματι μαυνομένῳ. φαύλος ἢ οὐδ' ὄντας, ὃ ἡμιτόν * πρὸς συρμέναν συνάπτεσθαι· ἀγαθὸς δὲ ἡμοιόμενος, καὶ μὴ σώματα ὄντας, ἀλλὰ ψυχὰς ἐν σώμασι, καὶ ἔτι οἰκῆν δυνάμενος ἐν αὐτοῖς, ὡς ἐχούτατος εἶναι οἰκήσεως ψυχῆς τῷ παντὶ, ἐν σώματι τῷ ὅλῳ. ἐστὶ δὲ τῷ * τὸ μικρὸν, μὴ δὲ ὑπακχεῖν τοῖς ἐξωθεν περσώπτεσιν ἡδέσιν ἢ ὀρωμένοις, μὴ δ' εἰς σκληρὸν παρὰ πτεροῦ, ἐκείνη μὲν οὐδ' ὃ πλεονέκτηται, ὃ γὰρ ἔχει ὑπὸ τῆς ἡμῶν σιδήδε ὄντες, δρετὴ τὰς πλεονέκτας ἀπαθροίμεθ' αὐτῇ, ἡ δὲ ὑπόμεγέθης γνώμης τὰς μὲν, ἐλάττω, τὰς δ' ὃ πλεονέκτας, ὑπὸ ἰσχύος γενομένους. ἐγγύς ὃ γινόμενοι τῷ ἀπλήκῳ, μιμνέμεθ' αὐτῇ, τὴν τῷ σύμπαντος ψυχῆς, ἐπὶ τῷ ἄστρον, εἰς ἐγγύτητα δὲ ὁμοιότητος ἐλθόντες, παρδοίμεν αὐτῶν τὸ αὐτὸ. καὶ τὰ αὐτὰ αὐτῇ σῶμα, καὶ ἡμῶν εἶναι, ὅτε καλῶς καὶ αὐτοῖς παρδοίμενοι, φύσει καὶ ὁπμιελείας· τοῖς δὲ ἐξ ἀρχῆς ὑπάρχει· ὃ δὲ εἰ μόνον λέ-

* αἱ

* τὸ μὴ κέρ-

* 11

A aspectu pulcherrimo quid impediementi esse potuit, quo minus intrinsecus quoque sit pulcher? Tum verò, quibus perfectionem ab initio natura non dedit, ijs fortè accidit ad finem minimè peruenire: ideoque praua fieri possunt. At verò mundo non contigit, ut aliquando quasi puer esset, atque nondum perfectus: neque tanquam ulterius progredienti mundo noui quicquam coaluit, corporique eius est appositum. Vnde enim id fieri potuisset? Quippe cum omnia iam habuerit. Sed neque eius animæ subiectum quicquam licet fingere. Ac si forsitan id Gnosticis quis concesserit, non tamen mali quicquam licebit admittere.

DICENT fortè sermonibus quidem suis effici, ut corporis commercium fugiatur, atque odio admodum habeatur: nostros verò sermones animam in corpore detinere. Id autem persimile est, ac si duo quidam domum eandem habitent pulchram: & alter quidem constitutorem & apparatus domus auctoremque vituperet: nihilominus tamen ibi permaneat: alter verò nequaquam vituperet, sed domicilij fabrum artificiosissimè construxisse dicat: expectet verò tempus quamdiu habitat, quo inde sit abiturus: utpote qui tunc habitaculo ulterius non indigeat: ille verò sapientior & ad exitum paratior ob hoc videatur, quod nouit dicere ædificium ex lapidibus inanimatis lignisque esse constructum: & ab ædificio vero procul abesse: ignorans plurimum interesse necessaria tolerare, vel minimè ferre: siquidem ab ædificio quod pulchrum existimat, non molestè discedet, si pulchritudinem lapidum diligit moderatè. Manendum est sanè dum corpus habemus in domicilijs, quæ ab anima bona nostraque sorore sunt fabricata, potestatem habente quamplurimam, per quam fabricet absque labore. An verò illi homines etià pessimos quotidie fratres appellare dignantur: Solem verò cæteraque cælestia appellare fratres penitus dedignantur: quin etiam mundi totius animam ore prorsus infano à fraterno consortio segregant, & profecto quādiu prauus sumus, nefas est, nos cum superis affinitatē coniungere: sed tunc demum quum boni sumus, neque sumus corpora, sed animæ in corporibus, atque ita in ipsis habitare potentes, ut quamproximè ad illam habitandi rationem accedamus, qua mundi anima totum habitat corpus. Id autem est è suo gradu non deiici, neque externis illecebris indulgere, neque duris frangi. Illa quidem anima non pulsatur, neque enim est vnde pulsatur. Nos autem hic habitantes virtute ictus possumus propulsare, adeò ut animi magnitudine atque robore alij quidem ictus leuiiores fiant, alij verò minimè tangant. Cum verò ad id quod pulsari nequit, proximè acceperimus, tunc demum mundi stellarumque animam imitabimur. Item cum similitudinem proximam adepti fuerimus, in idem denique conspirabimus. Tum verò eadem nobis spectacula offerentur, quæ & superis ab initio adsunt, & nobis non desunt, videlicet tum natura bene institutis, tum studio præparatis. Si qui verò se iactent, quod soli

XVIII

Non decet vituperare opificiū mundanum & eius opificē neque; ni hinc abire. Licet tamē & ferre fatalia, et insuper moderari. Datur quoque ad vitam mundanæ animæ, & illius beatitudinē peruenire.

diuina valeant contemplari, nihil ob hoc plus habent facultatis ad contemplandum: sed neque etiam ob hoc ipsum quod gloriantur se quidem per obitum e corporibus abituros: animabus autem mundum semper gubernaturis nunquam id licere: hi namque id aiunt imperitia quadam, quid sit quod extra dicitur, ignorante, quinetiam nesciente qua ratione totius anima tota gubernet inanimatum. Data est ergo facultas per quam non indulgeamus corpori, sed puri quae doque efficiamur. Contemnamus mortem: superiora intelligamus intellecta sequamur: ceteris qui consequi possunt, semperque sequuntur, inquaquam inuideamus, & quasi nequeant, detrahimus: neque vnquam patiamur idem, quod & plerique putantes astra non currere, propterea quod sensus eis nuncient illis quiescere: ob id enim & ipsi non putant astrorum naturam ea quae sunt extra suspicere, quoniam ipsi non vident ipsorum animam extrinsecus existentem.

Α γοιεν θεωρεῖν δι' αὐτά, πλεον αὐ θεωρεῖν αὐτοῖς γίγνεται. ὅτι αὐτοῖς φασὶν εἶναι ἐξελθεῖν ἀποθανόντων τοῖς δὲ μὴ αἰετὸν ἔχοντες κοσμοῦσιν. ἀπειρά γὰρ αὐτὰ ἐξ ὧ, τί ποτε ἐστὶ, τὰ αὐτὰ λέγοιεν. ἢ τὰ ὄν τε ὅπον ψυχὴ πάντως ἐπιμελεῖται, * ἢ ὅλη τὰ ἀψύχῃ. ἐξέστιν οὐκ καὶ μὴ φιλοσωματῶν καὶ κατὰ τοῖς γίνεσθαι, καὶ τὰ θανάτου καταφρονεῖν, καὶ τὰ ἀμείνων εἰδέναι, καὶ κείνα δῶκεν. Ἐ τοῖς ἄλλοις τοῖς διωκμένοις δῶκεν, καὶ δῶκεσθαι αἰετὸν, μὴ φρονεῖν ὡς ἔχοντες δῶκεσθαι μὴ δὲ ταυτὸ πάσχειν τοῖς οἰομένοις τὰ ἀστρά μὴ θῆναι, ὅτι αὐτοῖς ἡ αἰσθησις ἐστὶν αὐτὰ λέγει. Διὰ τὰ το γὰρ καὶ αὐτοὶ ἐκ οἰόντων τὰ ἐξ ὧ βλέπειν τὴν τῶν ἀστρῶν φύσιν, ὅτι ἔχοντες τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἐξ ὧθεν ἔχοντες.

MARSILII FICINI IN LIB. PRIMVM, TERTIAE EN- NEADIS DE FATO. COMMENTARIVS.

SVMMMA TOTIVS LIBRI.

De æternis & actione illorum: De causis eorum quæ fiunt: De quatuor opinionibus circa fatum.

IN ordine rerum alia quidem sunt duntaxat: alia insuper fiunt. Item quæ solùm sunt, aut principia sunt, aut ex principiis. Rursum quæ sunt: aut semper fiunt, aut aliquando. Res quidem quæ primæ sunt, quatenus primæ sunt, in alias causas referri non possunt. Quod enim simpliciter primum est, simpliciter quoque non habet causam. Quod verò est in aliquo genere primum, causam in eo genere nullam habet. Itaque in genere mobilium, ipsum per se mobile, quia primò mobile est, non habet superiorem causam per quam sit mobile: per quam verò intellectuale sit, aliquam habet. Primus similiter intellectus non propriè per superiorem causam est intellectus, sed quod existat vnum aliquid atque bonum, ex superiore causa possidet. Ipsum verò bonum ex nulla causa quicquam habet. Quæ igitur inter æterna existunt à causa, essentialiam quidem habent ab illa, quam esse perpetuò comitatur & actio. Quæ quidem actio siue actus (ut ex Plotini sententia loquar) idem ibi est atque esse. Profectò ubi actio transit extra, proculdubio aliud est quàm esse. Item ubi actio etiam, quæ manet intus, ab aduentitia forma procedit, aliud etiam est quàm esse. Vbi autem & intima est & perpetua, & à forma solùm essentiali, idem nimirum est quod esse, vel saltem quod existere dicitur. Nam & ab illa & in illa eadem forma est esse: tunc à qua prouenit, & in qua residet actus. Sic calefactio quidem ex igne in aquam procedens procul dubio aliud est quàm ignis esse. Rursum calere in ferro ignito aliud est quàm esse ferri: quoniam à forma sit aduentitia. Sed in igne calere nihil aliud est quàm esse ignem. Quoniam igitur in substantiis prorsus æternis nulla est aduentitia forma: ideoque ab eadem & in eadem naturali forma est agere à qua, & esse, atque tam proximè, meritò idem est agere, quod & esse. Nam esse dicimus actum essentialisque formæ. Qui sanè actus intimus est, & actio penitus intima. Hanc ob causam cum in anima vita non sit aduentitia forma, viuere est esse animæ. Similiter in ipso intellectu intelligere ab intellectu naturali micans, intellectus ipsius est esse: præsertim quoniam intellectio est actio prima. Ideoque cum perfectissima sit & intima, ab esse non distat. Hanc utique primam Platonici ponunt: qui actionem propriè in ipso bono non ponunt: cum omnis actio sit circa bonum. Hactenus de his quæ propriè sunt, sit dictum: quæ quidem nec volumus esse sub fato, nec in fato. Quæ verò fiunt, si aliquo in tempore fiunt, fato subiecta putamus. Si fiunt semper, id est, si perpetuò reuoluuntur, non tam sub fato quàm in fato locamus. Summatim verò actionem omnem in motu quomodolibet positam, tanquam non omnino perfectam referre debemus in causam: & in illam quidem denique permanentem. De eo quidem quod mouetur ab alio non est dubium, motum actionemque eius ab alio proficisci. Quod insuper ex se, id est, naturæ suæ mouetur, quod mobiliter agat, habet suapte natura: quod autem simpliciter agat, atque sit, aliunde sortitur. Actio enim mobilis cum imperfectior sit quàm stabilis, significat essentialiam in qua est, ab alio proficisci. Atque eiusmodi actio à stabili quadam eiusdem essentialis potentia regitur. Nempe cum motio velut accidens quiddam in determinatum sit & indigum, priuationemque & dispersionem patiatur admixtam, meritò maxime pendet. Quamobrem ex subiecto in quo est, & efficiente virtute, ex qua editur, & ex fine, cuius gratia sit, & occasione quadam incitante